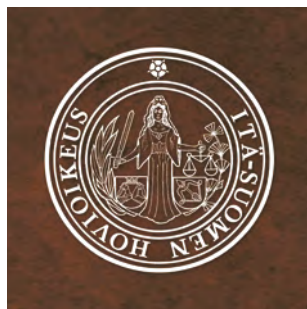

ITÄ-SUOMEN HOVIOIKEUS

TOIMINTAKERTOMUS 2024

ITÄ-SUOMEN HOVIOIKEUS

Minna Canthin katu 64 A, 70100 Kuopio

Puhelin 029 56 41400

ita-suomi.ho@oikeus.fi

<https://tuomioistuimet.fi/hovioikeudet/ita-suomenhovioikeus/fi>

TOIMINTAKERTOMUS 2024 | SISÄLTÖ

1	PRESIDENTIN KATSAUS	2	6.7 Pääkäsittelyt ja matkakäräjät	20
2	HOVIOIKEUDEN FINLEX-RATKAISUT SEKÄ LAINKÄYTTÖASIOITA KOSKEVAT TIEDOTTEET VUONNA 2024		6.8 Kärjäoikeuksien ratkaisemat asiat vuonna 2024	20
3	AIPA – TUOMIOISTUIMET DIGIAIKAAN	4	6.9 Saapuneet asiat kärjäoikeuksittain ja asiaryhmittäin vuonna 2024	21
4	TIETOA HOVIOIKEUDESTA		6.10 Saapuneiden asioiden laatu	21
4.1	Yleistä hovioikeudesta	8	6.11 Kärjäoikeuksien ratkaisujen pysyvyys vuonna 2024 annetuissa ratkaisuisissa	22
4.2	Itä-Suomen hovioikeuspiirin kärjäoikeudet ja niihin kuuluvat kunnat	12	6.12 Muutoksenhaku korkeimpaan oikeuteen	22
5	HENKILÖKUNTA	13	6.13 Korkeimman oikeuden myöntämät valitusluvut ja ennakkopäätökset	22
5.1	Yleistä henkilökunnasta		6.14 Euroopan unionin tuomioistuimelle tehty ennakkoratkaisupyyntö	23
5.2	Hovioikeuden organisaatio	14		
6	TOIMINNAN TULOKSELLISUUS	14	7 MUU TOIMINTA	23
6.1	Tuloksellisuus vuosina 2020–2024	14	7.1 Hallinto	23
6.2	Hovioikeuksiin saapuneet ja hovioikeuksien ratkaisemat asiat vuonna 2024	15	7.2 Sisäinen valvonta	23
6.3	Itä-Suomen hovioikeuteen saapuneet asiat vuosina 2020–2024	16	7.3 Hovioikeuden valvontatehtävä	24
6.4	Itä-Suomen hovioikeuden antamat ratkaisut vuosina 2020–2024	16	7.4 Annetut lausunnot	24
6.5	Käsittelyajat	17	7.5 Koulutus	25
6.6	Jatkokäsittelylupa	17	7.6 Kirjasto	26
		17	7.7 Viestintä	27
		17	7.8 Työterveyshuolto ja työsuojelu	27
		18	7.9 Työhyvinvointi ja virkistystoiminta	28
		18	7.10 Kunnia- ja ansiomerkit	28
		19		

1 | PRESIDENTIN KATSAUS

■ Jo vuosia on ollut tavoitteena, että hovioikeudessa käsiteltävien asioiden ja niihin liittyvien asiakirjojen hallinnassa siirryttäisiin kokonaan sähköiseen toimintaympäristöön.

Digitaalista oikeudenkäyntiä kohti on kuljettu valtakunnallisen AIPA-kehittämishankkeen puitteissa. Hanketta on toteutettu Tuomioistuinviraston johdolla. Tavoitteena on ollut, että oikeudenkäyntiasiakirjoja käsiteltäisiin oikeudenkäynnissä vain digitaalisessa muodossa ja tuomioistuimen päätöksenteko tapahtuisi pitkälti sähköisessä ympäristössä.

AIPA-hanke eteni viimein toteutusvaiheeseen hovioikeuksissa, kun rikosasioita ja riita-asioita alettiin keväällä 2024 käsittelemään uudessa AIPA-asianhallintajärjestelmässä. Itä-Suomen hovioikeus oli yksi järjestelmää testaavista pilottituomioistuimista ja hovioikeus aloitti järjestelmän käyttämisen hieman ennen sen valtakunnallista käyttöön ottamista. Käräjäoikeuksissa järjestelmä oli ollut eräin osin jo useita vuosia käytössä.

Uudistuksen toteuttamisesta ja sen merkityksestä kerrotaan toimintakertomuksessa tarkemmin jäljempänä. Tässä voidaan kuitenkin todeta, että AIPA-järjestelmän käyttöön ottaminen on vaatinut hovioikeuden henkilökunnalta paljon uuden opettelemista. Myös toimintatapoja ja hovioikeuden sisäistä organisoitumista on ollut syytä miettiä uusiksi. Siirtymävaihe, joka kestää vielä useita vuosia, on ollut mielenkiintoinen, mutta samalla hovioikeuden henkilökunnalta voimia vaativaa. Muutosta on kuitenkin toteutettu hyvässä yhteistyössä ja menestyksellisesti. Voi olla, että vasta vuosien päästä tarkemmin ymmärrämme, kuinka isosta muutoksesta nyt on ollut kysymys.

AIPA-järjestelmä ei ole vielä käytössä kaikissa asiaryhmissä. Siinä on myös merkittäviä puutteita, joiden korjaaminen on jäänyt myöhempiin vuosiin. Toivottavaa kuitenkin on, että uuden asianhallintajärjestelmän myötä oikeusprosesseihin saataisiin lisää sujuvuutta. Järjestelmän suurimmat hyödyt saavutetaan vasta sitten, kun siihen saadaan asiointiportaali, jossa asianosaiset voivat panna asioitaan vireille sähköisesti ja jossa he voivat seurata niiden käsittelyn etenemistä.

Viime vuosina tekoäly ja sen mahdollisuudet yhteiskunnan eri sektoreilla ovat nousseet voimakkaasti esille julkisessa keskustelussa. Erilaisia tekoälysovelluksia on julkaistu taajaan. Yhä useammalla on niistä kokemusta arkielämässään.

Tuomioistuimissa tekoälyn mahdollisuuksista oikeudellisen ratkaisutoiminnan tukena on havahduttu vasta hiljalleen keskustelemaan. Sähköiset asiakirja-aineistot ja digitaalisessa muodossa oleva oikeudellinen tieto avaavat merkittäviä näköaloja tekoälyn hyödyntämiseen tuomarin ja laajemminkin tuomioistuinten työssä. Toisaalta tekoälyyn liittyvät riskitkin ovat suuret johtuen tuomioistuimissa käsiteltävien asioiden luonteesta.

Pidän silti selvänä, että tekoälykehitys johtaa ehkä piankin siihen, että tekoälyteknologiaa tullaan myös tuomioistuimissa hyödyntämään ehkä laajastikin. Tuomaria tekoäly ei kuitenkaan tule korvaamaan, sillä ihmisyyteen syvällisesti kuuluvien ja tuomarin harkinnassa aina keskeisesti mukana olevien oikeudenmukaisuuden ja kohtuuden puntaroitsijaksi siitä ei ole.

Uuden asiankäsittelyjärjestelmän lisäksi hovioikeuden työskentelyyn vaikuttivat merkittävästi runsaat henkilövaihdokset. Hovioikeudesta jäi eläkkeelle toimintavuonna kuusi pitkään palvellutta hovioikeudenneuvosta, kirjaaja ja virastomestari. He kaikki työskentelivät hovioikeuden Kuopion toimipisteessä.

Eläköitymisten myötä hovioikeus menetti paljon osaamista, ammattitaitoa ja kokemusta. Uskon kuitenkin ja tiedän, että kuten hovioikeuden historiassa aikaisemminkin, nytkin työhön jääneet ja tulevat uudet sukupolvet huolehtivat tehtävistään hovioikeuden kunniakkaan historiankin vaatimalla korkeatasoisella tavalla.

Runsaista henkilövaihdoksista huolimatta hovioikeuden perustehtävä, muutoksenhakemusten käsittely ja ratkaiseminen sujui vakaasti. Vuoden lopussa voitiin todeta, että vaikka vireillä olevien asioiden määrä oli hieman noussut, eivät asiat olleet ruuhkautuneet.

Kuten toimintakertomuksessa jäljempänä kuvataan, hovioikeus kutakuinkin saavutti ne asiakastavoitteet, jotka se oli toiminnalleen vuodelle 2024 asettanut ja joista oli Tuomioistuinviraston kanssa käydyissä tulosneuvotteiluissa sovittu.

Käsittelyajat säilyivät hovioikeudessa edelleen kautta linjan kohtuullisina. Tämä onkin tärkeää, sillä oikeudenkäynnin joutuisuus on asianosaisille usein hyvin merkityksellinen asia. On kuitenkin selvää, että oikeudenkäynnin joutuisuus ei voi nousta hovioikeuden antaman ratkaisun lopputuloksen lain- ja oikeudenmukaisuutta sekä korkeatasoisia perusteluja tärkeämmäksi asiaksi. Havaintojeni mukaan hovioikeuden ratkaisut olivatkin niin lopputulokseltaan kuin perusteluiltaan hyvin laadittuja.

Hovioikeuden työn kannalta merkityksellistä on se, miten käräjäoikeudet onnistuvat työssään. Hyvin käräjäoikeudessa johdettu oikeudenkäynti ja seikkaperäisesti laadittu tuomio muodostavat perustan muutoksenhauille ja asian käsittelylle hovioikeudessa.

Hovioikeudessa tehtyjen havaintojen mukaan käräjäoikeuksissa on näissä suhteissa tehty varsin hyvää työtä. Käräjäoikeuksien tuomioista näkee, että tuomarit käräjäoikeuksissa ovat työskennelleet sitoutuneesti ja korkeaa ammattietiikkaa osoittaen. Kiitos käräjäoikeuksien väelle hyvästä työstä ja hyvästä yhteistyöstä vuonna 2024!

Hovioikeuden henkilöstö teki taakse jääneenä vuonna työtään vastuullisesti hyvää yhteistyötä ja yhteishenkeä osoittaen. Lämmin kiitos hovioikeuden väelle ammattitaitoisesta ja eettisesti korkeatasoisesta toiminnastanne!

Antti Savela
presidentti

2 | HOVIOIKEUDEN FINLEX-RATKAISUT SEKÄ LAINKÄYTTÖASIOITA KOSKEVAT TIEDOTTEET VUONNA 2024

■ Vuonna 2024 Itä-Suomen hovioikeus antoi 1 219 ratkaisua, joista kahdeksan tallennettiin Finlex-tietokannan hovioikeuksien oikeustapausrekisteriin. Lisäksi hovioikeus laati vuonna 2024 tiedotteen viidestä asiasta, joissa oli kysymys yleisen tietosuoja-asetuksen soveltumisesta suullisesti tehtyyn tietopyyntöön, järjestäytyneeseen rikollisryhmään liittyneestä useita törkeitä huumausainerikoksia, useita ampuma-aserikoksia ja muita rikoksia koskeneesta laajasta asiakokonaisuudesta, jääkiekkoilijaa koskeneesta raiskausasiasta, kahdesta yksityisasunnossa tehdystä murhasta sekä lapseen kohdistuneesta törkeästä pahoinpitelystä ynnä muusta. Finlex-ratkaisujen sisältö on selostettu lyhyesti tässä artikkelissa.

I-SHO:2024:1 Säännöstelyrikos – Törkeä säännöstelyrikos – Huomattava taloudellinen hyöty

Käräjäoikeus oli lukenut A:n syyksi säännöstelyrikoksen, koska A oli rikkonut ja yrittänyt rikkoa Neuvoston asetuksen (EU) N:o 833/2014 määräyksiä viemällä Suomesta Venäjälle euromääräistä valuuttaa noin 27 000 euron arvosta ja kaikuluotaimia toisten henkilöiden käyttöön 4 197 euron arvosta sekä yrittämällä viedä kiellettyjä yleisyyesineitä 1 864,75 euron arvosta.

Syyttäjä vaati hovioikeudessa, että A:n katsotaan tavoitelleen rikoslain 46 luvun 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua huomattavaa taloudellista hyötyä ja hänen syykseen luetaan törkeä säännöstelyrikos.

Hovioikeus totesi, että ottaen huomioon kysymyksessä olevien säännöstelymääräysten tarkoitus ja se, että A ei olisi lainkaan saanut viedä Venäjälle käräjäoikeuden syyksilukemisessaan mainitsemia valuuttaa ja esineitä, voisi olla perusteltua arvioida, että teolla tavoitellun taloudellisen hyödyn määrä on kysymyksessä olevien valuutan ja esineiden arvo sellaisenaan. Hovioikeus kuitenkin katsoi, että käsiteltävänä olevan kvalifointiperusteen arvioiminen mainitulla tavalla ei ole rikoslain 46 luvun 2 §:n 1 kohdan sanamuodon ja säännöksen esitöissä esitetyn mukaista. Arvioinnissa on mainitun 1 kohdan perusteella otettava huomioon nimenomaan sen laadultaan taloudellisen hyödyn määrä, jota teolla tavoitellaan. Säännöksen tulkinnassa ei voida vastaajan vahingoksi poiketa lakitekstin juridisteknisestä tai yleiskielen mukaisesta merkityksestä. Säännöksen tarkoituksen ja sillä suojeltavien oikeushyvien huomioon ottaminen rangaitussäännöksen tulkinnassa on mahdollista silloin, kun se tapahtuu vastaajan eduksi (KKO 2013:12, kohta 19 ja KKO 2016:42, kohta 15). Hovioikeus katsoi, että A:n teolla tavoitellun taloudellisen hyödyn määränä ei voida syyttäjän esittämin tavoin pitää suoraan niiden seteleiden ja esineiden arvoa, jotka A oli vienyt ja yrittänyt viedä Venäjälle. Törkeän säännöstelyrikoksen tunnusmerkistö ei asiassa täyttynyt.

I-SHO:2024:2 Yksityishenkilön velkajärjestely – Maksuohjelman muuttaminen

Käräjäoikeus oli muuttanut A:lle vahvistettua yksityishenkilön velkajärjestelyn maksuohjelmaa takautuvasti, koska A:n maksuvara oli muuttunut olennaisesti. Pankki P selvittäjän muutettuun maksuohjelmaehdotukseen liittyen katsoi, ettei veloille C50 ja C82 tehtyjä suorituksia tule vähentää velalle C81 maksettavasta määrästä. Käräjäoikeus vahvisti selvittäjän maksuohjelmaehdotuksen sellaisenaan hakijan muutetuksi maksuohjelmaksi.

P vaati hovioikeudessa, että A:n maksuohjelmaa muutetaan siten, että alkuperäisen maksuohjelman jo maksettuja ja muutetun maksuohjelman kertymän ylittäviä suorituksia ei kohdenneta uudelleen, koska tosiasiallisesti kyse on oikeuskäytännössä kielletystä suoritusten palauttamisesta.

Hovioikeus totesi, että yksityishenkilön velkajärjestelystä annetussa laissa (velkajärjestelylaki) ei ole säännöksiä tilanteesta, jossa velkojalle on alkuperäisen maksuohjelman perusteella maksettu enemmän kuin velkojan muutetun maksuohjelman mukaan kuuluisi saada. Velkajärjestelylain 44 §:n 2 momentin mukaan maksuohjelman muutos velkojien vahingoksi koskee niitä velkojia, joille ohjelman mukaan vielä tulisi suoritus. P kuului näihin velkoihin. Hovioikeus katsoi velkojien yhdenvertaisuuden edellyttävän, että lakia tulkitaan velkakohtaisen tarkastelun sijaan velkojakohtaisesti lain sanamuodon mukaisesti. Muutoin alkuperäisen maksuohjelman mukaisia muutetun maksuohjelman kertymän ylittäviä suorituksia saanut velkoja hyötyisi muiden vielä muutetun maksuohjelman mukaisia suorituksia odottavien velkojien kustannuksella. Hovioikeus ei muuttanut käräjäoikeuden päätöksen lopputulosta.

I-SHO:2024:3 Eläinsuojelurikos – Törkeä eläinsuojelurikos – Eläintenpitokielto

Käräjäoikeus oli lukenut A:n ja B:n syyksi törkeän eläinsuojelurikoksen. Nautojen määrä tilalla oli vaihdellut tekoaikana 54–57 kappaleen välillä, mitä oli käräjäoikeuden

mukaan pidettävä rikoslain 17 luvun 14 a §:n 2 kohdassa tarkoitettuna huomattavan suurena määränä eläimiä. Käräjäoikeus tuomitsi A:n ja B:n viiden kuukauden ehdolliseen vankeusrangaistukseen ja määräsi heidät 10 vuoden pituiseen tuotantoeläimiä koskevaan eläintenpitokieltoon.

A ja B vaativat hovioikeudessa, että syyte ja muut vaatimukset hylätään. Lisäksi A ja B vaativat, ettei heitä määrätä eläintenpitokieltoon.

Hovioikeus katsoi A:n ja B:n laiminlyöneen nautojen hoitoon ja huolenpitoon liittyviä veloitteita. Hovioikeus arvioi ratkaisussaan muun muassa sitä, oliko eläinsuojelurikoksen kohteena erittäin suuri määrä eläimiä sekä eläintenpitokiellon pituutta. Hovioikeus totesi, että rikoslain 17 luvun 14 a §:n esitöissä tai oikeuskäytännössä ei ole määritelty sitä, mitä on pidettävä huomattavan suurena nautojen määränä. Oikeustapauksissa huomattavan suureksi katsottu eläinmäärä voi vaihdella myös saman eläinlajin osalta riippuen rikoksen tekoajasta ja niistä olosuhteista, joissa laiminlyönnit ovat tapahtuneet. A ja B esittivät selvitystä Pohjois-Savon alueen lypsylehmien määrästä tilakohtaisesti. Hovioikeus esitetyn selvityksen huomioon ottaen katsoi, ettei A:n ja B:n rikoksen kohteena ole ollut törkeän eläinsuojelurikoksen rangaistus- ja säännöksessä tarkoitettua huomattavan suurta määrää eläimiä. Eläintenpitokiellon määrääminen oli tarpeen uusien rikosten ehkäisemiseksi ja mahdollisten uusien eläinten turvaamiseksi. Käräjäoikeuden A:lle ja B:lle määräämä eläintenpitokielto oli kuitenkin oikeuskäytäntöön nähden liian pitkä. Hovioikeus katsoi A:n ja B:n syyllistyneen menettelyllään perusmuotoiseen eläinsuojelurikoksiseen ja alensi heille tuomitut rangaistukset 60 päivän ehdollisiksi vankeusrangaistuksiksi sekä määräsi heidät tuotantoeläimiä koskevaan viiden vuoden eläintenpitokieltoon.

Hovioikeuden ratkaisuun on haettu muutosta ja korkein oikeus on 19.11.2024 myöntänyt siihen valitusluvan.

I-SHO:2024:4 Tietojensaantipyynnö – Henkilötietojen käsittely – Henkilötietojen suoja

Yhtiö A oli pyytänyt saada suullisesti tiedon yksityis-henkilöä koskevista mahdollisesti vireillä olevista sekä päättyneistä rikostuomioista. Käräjäoikeus on hylännyt tietojensaantipyynnön, koska pyyntö ei täyttänyt tietosuojalain 2 luvun 7 §:n mukaisia käsittelyperusteita.

A vaati hovioikeudessa, että käräjäoikeus veloitetaan luovuttamaan pyydetyt tiedot sille pyydetyllä tavalla, vedoten muun muassa siihen, että tietosuojalainsäädäntöä ei sovelleta suulliseen kommunikointiin.

Hovioikeus, joka pyysi ennakkoratkaisun Unionin tuomioistuimelta, ei muuttanut käräjäoikeuden päätöksen lopputulosta. Hovioikeus katsoi, että tietosuoja-asetuksen säännökset tulevat sovellettavaksi asiassa, koska tietojen antaminen suullisesti olisi ollut tietosuoja-asetuksessa tarkoitettua henkilötietojen käsittelyä ja koska tietopyyntö kohdistui tuomioistuimen diaariin, joka on tietosuojalainsäädännössä tarkoitettu henkilörekisteri siltä osin kuin siihen sisältyy tietoja luonnollisista henkilöistä. Näin ollen hakijan olisi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 13 §:n 2 momentin mukaan tullut ilmoittaa tietojen käyttötarkoitus sekä muut tietojen luovuttamisen edellytysten selvittämiseksi tarpeelliset seikat sekä tarvittaessa tiedot siitä, miten tietojen suojaus on tarkoitus järjestää. Hovioikeus katsoi lisäksi Unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisun (C-740/22) kohdan 55 mukaisesti, että tietopyynnön kohteen yksityisyyden suoja on pidettävä julkisuutta painavampana perusoikeutena ja että tuomioistuimen rekisteristä siten ei voida luovuttaa luonnollisen henkilön rikostuomioihin liittyviä seikkoja suullisesti ilman, että hakijalla on erityinen intressi saada mainitut tiedot. Myöskään perustuslain säännös oikeudenkäynnin julkisuudesta perusoikeutena ei antanut tässä tapauksessa aihetta toiseen lopputulokseen.

I-SHO:2024:5 Asiakirjapyyntö – Muutoksenhaku

Käräjäoikeus oli hylännyt A:n hakemuksen, jossa A oli pyytänyt, että käräjäoikeus toimittaisi hänelle jatkossa kaikki rikosasioiden suullisten käsittelyiden juttuluettelot sekä käräjäoikeuden ratkaisuihin laaditut julkiset selosteet, mikäli käräjäoikeus ei ole julkaissut niitä omilla verkkosivuillaan.

A vaati hovioikeudessa ensisijaisesti, että käräjäoikeuden antamaa muutoksenhakuohjausta muutetaan siten, että käräjäoikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Koska A:n asiakirjapyyntöön oli sovellettava oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annettua lakia, oli käräjäoikeuden antama muutoksenhakuohjaus ollut oikea ja hovioikeus oli toimivaltainen tutkimaan valituksen.

I-SHO:2024:6 Huumausainerikos – Huumausaineen käyttörikos – Rattijuopumus – Todistelu – Näytön arviointi

A oli käräjäoikeudessa tuomittu sakkorangaistukseen huumausaineen käyttörikoksesta ja rattijuopumuksesta. A:n verestä tehdyssä tutkimuksessa oli todettu amfetamiinia 0,25 mg/l. A esitti väitteen, että positiivinen tulos johtuu hänen käyttämistään Elvanse- tai Duact- lääkkeitä tai niiden yhteisvaikutuksesta. Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) antaman lausunnon mukaan positiivinen huumausainetulos ei voinut johtua näistä lääkeaineista. Hovioikeus THL:n lausunnon perusteella katsoi, ettei käräjäoikeuden tuomiota ollut aihetta muuttaa.

I-SHO:2024:7 Rikokseen perustuva vahingonkorvaus – Menettämisseuraamus – Korke

Asiassa oli kysymys siitä, oliko Suomen valtio/Oikeusrekisterikeskus velvollinen suorittamaan kantaja A:lle tämän WinCapitaan sijoittamien varojen pääoman lisäksi kanteessa vaaditut viivästyskorot.

Hovioikeus totesi, että rikoslain menettämisseuraamuksia koskevissa säännöksissä ei ole säädetty valtion koronmaksuvelvollisuudesta asianomistajan saatavalle rikoslain 10 luvun 11 §:n 2 momentissa tarkoitettua menettelyssä. Lakivaliokunnan nimenomaisen kannanoton mukaan (LaVM 4/2013 vp) koronmaksuvelvollisuutta ei synny. Koronmaksuvelvollisuudesta tällaisessa tapauksessa ei ole muutakaan erityissäännöstä eikä rahavelle maksettavaa korkoa koskeva korkolaki tule asiassa sovellettavaksi, koska asianomistajan ja valtion välillä ei ole velkasuhdetta. Sanottu lakivaliokunnan kannanotto ei ole ristiriidassa lain sanamuodon tai yleisten oikeusperiaatteiden kanssa. Hovioikeus päätyi siihen, ettei kysymyksessä olevan säännöksen tarkoitusta ole aihetta arvioida toisin kuin lainsäätäjä on tarkoittanut ja ettei valtiolla ole koronmaksuvelvollisuutta asianomistajan saatavalle rikoslain 10 luvun 11 §:n 2 momentissa tarkoitettua menettelyssä. A:n kanne oli hylättävä lakiin perustumattomana.

I-SHO:2024:8 Oikeudenkäynnin julkisuus – Turvallisuusluokiteltu asiakirja – Oikeudenkäyntiasiakirjan antamistapa – Turvallisuusluokitellun asiakirjan käsittely oikeudenkäynnissä

Puolustusvoimat oli nimennyt käräjäoikeudessa vireillä olevassa riita-asiassa kirjallisiksi todisteiksi asiakirjoja, jotka olivat turvallisuusluokkien II-IV asiakirjoiksi turvallisuusluokiteltuja. Sanotuista kirjallisista todisteista kaksi oli oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain 9 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla salassa pidettäviä, ja yhden todisteista käräjäoikeus oli

päätöksessään määrännyt mainitun lain 10 §:n nojalla salassa pidettäväksi. Käräjäoikeus oli päätöksessään määrännyt, että kysymyksessä olevien salassa pidettävien asiakirjojen sisällöstä annetaan tieto riita-asiassa Puolustusvoimien vastapuolena olevalle A:lle antamalla näistä asiakirjoista kopiot. Käräjäoikeus oli hylännyt Puolustusvoimien vaatimukset pääkäsitteilyn toimittamisesta asiakirjojen turvallisuusluokittelusta valtioneuvoston annetun valtioneuvoston asetuksen (turvallisuusluokitteluasetus) 9 §:n mukaisella turvallisuusalueella ja henkilötodistelun äänittämättä jättämisestä.

Puolustusvoimat vaati hovioikeudessa, että käräjäoikeuden päätös kumotaan siltä osin kuin käräjäoikeus oli määrännyt, että kysymyksessä olevien todisteiden sisällöstä annetaan tieto A:lle antamalla näistä asiakirjoista kopiot. Puolustusvoimat vaati lisäksi, että käräjäoikeuden pääkäsitteily määrätään toimitettavaksi, ainakin turvallisuusluokkien II ja III todisteiden osalta, turvallisuusluokitteluasetuksen 9 §:n mukaisella turva-alueella sekä että hovioikeus määrää, että todistajien puhetta turvallisuusluokitelluista asiakirjoista tai asioista, varsinkin turvallisuusluokkiin II ja III kuuluvista, ei äänitetä tai että todistelu ainakin otetaan vastaan sanotulla turva-alueella. Hovioikeus katsoi, että kysymyksessä olevien todisteiden sisällöstä on annettava tieto A:lle antamalla asiakirjat nähtäväksi viranomaisen luona maavoimien esikunnan tiloissa tai muissa vastaavissa turvallisuusluokitteluasetuksen 9 §:n mukaisissa tiloissa. Lisäksi hovioikeus määräsi käräjäoikeuden pääkäsitteilyn TL III - ja TL II -turvallisuusluokiteltujen kirjallisten todisteiden sekä sanottuja todisteita koskevan henkilötodistelun vastaanottamisen osalta toimitettavaksi turvallisuusluokitteluasetuksen 9 §:n 2 kohdan mukaisella turva-alueella. Muilta osin käräjäoikeuden päätöksen lopputulosta ei muutettu.

Eero Antikainen

hovioikeudenneuvos, osastonjohtaja

3 | AIPA – TUOMIOISTUIMET DIGIAIKAAN

■ AIPA-asianhallintajärjestelmä siirtää yleiset tuomioistuimet ja Syyttäjälaitoksen digiaikaan ja paperivuorista päästään eroon. AIPAn avulla lainkäyttöasiat hoidetaan kokonaisuudessaan sähköisesti vireille tulosta ratkaisemiseen ja arkistointiin saakka. Myös oikeudenkäyntiaineisto on hyödynnettävissä järjestelmässä.

AIPAlla tulee olemaan tärkeä osuutensa myös rikosasioiden sähköisessä viranomaisketjussa, esitutkinnasta täytäntöönpanoon saakka. Jotta tieto rikosasioista kulkee eri viranomaisten välillä täsmällisesti, tulee järjestelmässä tarvittaessa käsitellä rakenteista tietosisältöä ja siihen AIPA pystyy.

AIPA-koulutusta

Työnteon paikkasidonaisuus vähenee, kun tiedot ja aineistot ovat saatavilla sähköisessä muodossa. Tämä helpottaa mm. etätöiden tekemistä.

Kari Puukka

hovioikeudenneuvos

AIPAn tulo hovioikeuteen

Hovioikeuksissa aloitettiin AIPA-asianhallintajärjestelmän käyttäminen keväällä 2024. Uusi järjestelmä ei ole pelkkä muutos järjestelmästä toiseen vaan se muuttaa myös tapamme tehdä töitä. AIPAssa käsiteltävissä asioissa asiakirjat ovat digitaalisessa muodossa ja ne myös arkistoidaan digitaalisesti eli AIPAn myötä tuomioistuimet siirtyvät paperimaailmasta sähköiseen asianhallintaan. AIPA ei ole pelkästään aineistopankki vaan se on myös käyttöjärjestelmä, jossa luodaan tuomioistuimen tarvitsemat asiakirjat kuten esimerkiksi vastauspyynnöt, kutsut ja ratkaisut.

Itä-Suomen hovioikeus oli mukana AIPAn käyttöönotossa pilottivirastona ja otti pilottiversion käyttöönsä 25.3.2024. AIPAn valtakunnallinen käyttöönotto tapahtui 27.5.2024. AIPAn käyttöönottoa oli jouduttu lykkäämään muutamia kertoja ja AIPaan liittyen oli vielä paljon avoimia kysymyksiä, kun lopulliseksi osoittautuneet käyttöönottopäivämäärät julkaistiin vuoden 2023 lopulla.

AIPAn myötä kaikki asiat tullaan käsittelemään yhdessä ja samassa järjestelmässä. Vanhoista Notes- ja Ritu-järjestelmistä luovutaan siirtymäajan jälkeen. Pyrkimys on, että vanhoissa järjestelmissä käsitellyt asiat käsiteltäisiin loppuun siinä järjestelmässä mihin ne ovat alun perin

kirjattu. Siirtymäajan pituutta ei ole vielä hovioikeuksien osalta päätetty.

AIPA-hankkeen kouluttajat kouluttivat hovioikeuden virastokouluttajia ennen pilotin alkua. Itä-Suomen hovioikeudessa perustettiin noin kymmenen hengen pilottiryhmä ottamaan vastaan pilotin aikana saapuvat AIPA-asiat, jotta AIPAn käyttämisestä saadaan paremmin kokemuksia. Virastokouluttajat kouluttivat ensin pilottiryhmän, että se pystyi aloittamaan AIPAn kautta saapuneiden asioiden käsittelemisen ja pilotin alettua koulutettiin myös loput henkilökunnasta käyttämään AIPAA.

Olen itse ollut mukana AIPA-projektissa jo pitkään eri rooleissa. Toimin Itä-Suomen hovioikeuden AIPA-vastavana ja virastokouluttajana, mutta olen toiminut lisäksi myös AIPA-hankkeessa testiajajana ja hovioikeuksien kouluttajana. Kevät 2024 oli kaikille AIPAn parissa työskenteleville erittäin kiireistä aikaa ja itselleni hyvinkin kiireistä, kun lainkäyttötöiden ohessa kiersin kaikissa hovioikeuksissa kouluttamassa ja samalla vastasin oman viraston AIPA valmisteluista.

Eniten työtä aiheuttivat työtapohjeen laatiminen ja koulutusten järjestäminen. Työtapohjetta tehtäessä piti hahmottaa, miten asia liikkuu jatkossa sähköisesti viraston sisällä. Ohjetta laadittaessa nousi paljon kysymyksiä, joita ratkottiin työtaparyhmässä.

Käyttöönottoaiheen jälkeen voidaan todeta, että koulutukset ja AIPAn käyttöönotto sujuivat hovioikeudessa

hyvin. Koulutuksia on jatkettu syksyllä 2024 ja niitä on tarkoitus jatkaa tarpeen mukaan edelleen. AIPA-järjestelmä on toiminut vakaasti ja vaikka järjestelmä ei vielä ole täydellinen niin sitä kehitetään koko ajan ja on syytä odottaa, että ajan kanssa järjestämä saadaan vastaamaan kaikkia tarpeita. Tällä hetkellä AIPAssa käsitellään siviili- ja rikosasioita. Vuoden 2025 alkupuolella AIPA saa uuden päivityksen, jonka jälkeen muun muassa velkajärjestely-, lähestymiskielto- ja pakkokeinoasioiden käsittely siirtyy AIPaan.

Yhteistyön voima

AIPAn käyttöönoton yhteydessä myös todettiin, että virastot voisivat hyötyä yhteistyöstä ja näin ollen hovioikeudet perustivat yhteistyöryhmän, jossa toimintä-Suomen hovioikeuden edustajana.

Yhteistyöryhmän ensimmäinen aikaansaannos oli valtakunnallisesti käyttöönotetut ohjeet AIPA-asioiden toimit-

tamisesta kärjäoikeudesta hovioikeuteen. Hovioikeudet tekivät myös yhteistyötä laatiessaan omia työtapojaan. Hovioikeuksien välinen yhteistyö on osoittautunut hedelmälliseksi.

Muutokset osa arkipäivää

Hovioikeuden työtapoja on pyritty mukauttamaan niin, että uudesta järjestelmästä saataisiin suurin mahdollinen hyöty. Tämä työ jatkuu edelleen. Suurimmat muutokset työnkuviissa tapahtuvat kirjaamossa, jossa paperisten asiakirjojen arkistointi tulee päättymään AIPAn myötä.

AIPA muuttaa osaltaan sitä, miten me teemme työtämme. Muutokset ja uusien työtapojen omaksuminen ei aina ole helppoja, etenkin kun samaan aikaan osa asioista on edelleen vanhoissa järjestelmissä. Tämän vuoksi onkin syytä olla itselleen armollinen AIPaa ja sen tuomia uusia työtapoja opetellessa.

Mira Koponen

hovioikeuden esittelijä

AIPA on astunut esittelijöiden arkeen vaihtelevasti. Koulutusta AIPAn sielunelämään on saanut virastolta kiitettävästi. Kärjäoikeudesta tullessa itselleni AIPA ei ole ollut täysi uutuus vaan esimerkiksi päätösten kirjoittaminen ja pohjien muokkaaminen on ollut tutuhkoa kauraa. Koulutuskerroilla pääsimme kuitenkin kurkistamaan järjestelmän konepellin alle, eli millä klikkauksilla vaikkapa tuomiopohjan saa auki ja millä käskyillä AIPA kerää siihen tiedot. Varsinaisten koulutuspäivien lisäkkeenä on toiminut ohjekansio videoineen sekä viraston työtapaohjeet. Tällä hetkellä oma tuntumani on, että ohjeita löytyy tilanteeseen kuin tilanteeseen, mutta työtavat vaativat vielä hakemista. Esimerkiksi työnjako sihteerin, esittelijän ja valmistelevan jäsenen välillä on aiheuttanut itselleni päänvaivaa.

Ensimmäistä AIPA-merkintää tehdessäni sukelsin ensin nimenomaan työtapaohjeiden maailmaan. Millainen merkintä asiasta tehdään ja miten se toteutetaan? Tarvitaanko asiaan liittyvästä sähköpostiviestistä kopio asiakirjoihin? Tuolla kertaa nopein neuvo pulmaan löytyi kuitenkin työkaverilta kysymällä. Työyhteisön tuki onkin ollut merkittävä osa oppimisprosessia.

Hovioikeuden esittelijät ovat keskimäärin nuorempia kuin hovioikeudenneuvokset. Tyypillisesti ajatellaan, että nuorempi sukupolvi oppii uuden tekniikan ja uudet työtavat nopeammin kuin vanhempi. Tällä hetkellä esittelijöiden työlistoilla on kuitenkin vielä runsaasti uutta järjestelmää edeltäneitä asioita. Omalta työpöydältäni AIPA-asioita löytyy kirjoitushetkellä vasta kaksi. Kun hovioikeudenneuvosten ja asessorien juttumäärä on esittelijöitä suurempi, saatamme hyvinkin päästä siihen tilanteeseen, että talon vanhempi väki tosiasiallisesti oppii AIPAn salat nopeammin kuin nuorempi polvi.

Itselleni tuomioiden ja muidenkin asiakirjojen kirjoittaminen ja muokkaaminen tuntuu luontevammalta AIPAssa kuin vaikkapa sen edeltäjässä Ritussa. Osittain tämä on tottumiskysymys, sillä tekstinkäsittelyohjelmana toimii monille tutumpi Word. Toisaalta AIPA-teksteihin ei ole myöskään tähän mennessä ilmestynyt Ritun tavaramerkkiä eli satunnaisia ”san akatkoksia”. Vaikka tuo kiusa sinänsä oli pieni, vei sen siivoaminen kuitenkin aina jonkun työaika. Hovioikeuden kokoonpanotyössä jäljitä muutokset -toiminto vaikuttaa myös lupaavalta verrattuna vanhoihin värikoodauksiin, sillä muutokset ovat lä-

pinäkyvämpiä. Vaarana toki on se, että liian innokkailla merkinnöillä tarkistusvaiheen luettavuus kärsii.

AIPAn myötä päästään myös tilanteeseen, että kunkin asian kaikki materiaalit ovat käyttökattoja lukuun ottamatta aina saatavilla. Toisaalta ne ovat myös aina joko laadattava uudelleen tai tallennettava väliaikaisesti omaan kansioon, sillä asiakirjoja ei pysty lukemaan AIPAn sisällä. Toistaiseksi emme siis voi elää vielä täysin AIPAn varassa, vaan esimerkiksi pääkäsittelyasioita varten kirjallisten todisteiden ja muun olennaisen materiaalin lataaminen ennakkoon on käytännössä välttämätöntä käsittelyn sujuvuuden kannalta.

AIPA tarkoittaa myös (ainakin periaatteessa) paperittomuutta. Taltiot kiertävät sähköisesti ja tärkeitä sähköposteja ei tarvitse enää tulostaa paperille. Esittelijältä tämä vähentänee asioiden jälkitöitä, sillä erillistä arkistoitavaa asiakirjavihkoa ei enää ole. Itselleni paperit ovat jo pitkään toimittaneet enemmän pöytäntäytteen virkaa ja varsinainen työskentely on tapahtunut pääsääntöisesti sähköisesti. Tästä huolimatta tulen luultavasti jatkossakin tulostamaan itselleni jonkinlaisen tuomion tarkistusversion, enhän halua päätyä Rituksi Ritun paikalle.

Irja Salenius

notaari

Mitä AIPAn tulo on merkinnyt osastokanslian ja kirjaamon työntekijöille?

AIPAn käyttöönottoaminen on merkinnyt ja merkitsee sekä osastokanslialle että kirjaamolle totuttautumista uudelleen ajatteluun asioiden työstämisessä ja työn tekemisessä yleensäkin, kun perinteiset ja turvallisen tutuiksi käyneet järjestelmänäkymät ja -toiminnot muuttuvat ja paperi jää työvaiheista pois. Uuden opettelu kuormittaa koko henkilöstöä yksiköstä riippumatta ja hidastaa työn tekemistä, koska AIPA ei ole kenellekään vielä rutiinia.

Ohjeita AIPAn käyttöön ja työnkulkuun on koottu verkkolevylle ja eOppivaan ja AIPAn omat käyttöohjeet ovat Confluencessa. Moni on kokenut hankalaksi sen, että ohjeita on useammassa paikassa. Olemme tehneet osastokanslialle myös sihteerin ohjeet, johon on pyritty kokoamaan tarkempia ohjeita kuhunkin työvaiheeseen. Sihteerien

ohjeiden päivittämiseen on osallistuttu osastokansliassa hienosti sitä mukaa, kun uusi asia tulee kohdalle.

Mielestäni AIPAA kannattaa opetella asia tai työvaihe kerrallaan sitä mukaa, kun erilaisia tilanteita tulee tehtäväksi. Kukaan ei pysty hallitsemaan AIPAA tässä vaiheessa alusta loppuun, koska kenelläkään ei ole vielä kokemusta kaikesta, mitä AIPASSA voi asioiden mukana tulla. Asia kerrallaan opetteleminen vähentää kuormittumisen tunnetta ja helpottaa myös oppimista. Lisäksi myönteisen utelias suhtautuminen uuteen helpottaa oppimista.

Kirjaamossa AIPAN tulo on merkinnyt paljon selvitetävää, mm. mitä voi kirjata AIPAAan, kun kaikki asiaryhmät eivät ole vielä AIPASSA, ja miten erilaisia manuaalisesti AIPAAan kirjattavia asioita kirjataan. Myös käräjäoikeuksissa AIPAN käyttäminen laajemmin on opetteluvaiheessa ja sen vuoksi kirjaamossa joudutaan selvittämään saapuneisiin asioihin liittyviä ongelmia. Kun AIPA on täysin käytössä ja vanhat perinnejärjestelmät ajettu alas, kirjaamon kirjaamiseen liittyvät työt helpottuvat huomattavasti. AIPASSA ei tarvitse tarkastaa asiakirjoja, sillä siellä tarvitsee tarkastaa vain asioiden kirjaamiseen ja jakamiseen vaikuttavat asiat (mm. kokoluokka, esteellisyys, salassapito), jatkokäsittelylupa, kiireellisyys, salassapito).

Osastokanslian puolella olen sekä omalta osaltani että muutoinkin huomannut, että vaikka tiettyyn työvaiheeseen kuuluvat työt eivät ole muuttuneet entisestä, AIPAN opettelu voi aiheuttaa sen, että niitä jää tekemättä. Lisäksi kun kaikki AIPASSA tapahtuu sähköisesti, se on lisännyt epävarmaa oloa, onko muistanut tehdä kaiken. Vaikka AIPA mm. rikosasioiden tuomiolauselmien tekemisessä on pitkälle rakennettu Ritun logiikalle, silti joissakin tilanteissa AIPAN käyttö tarkoittaa poisoppimista Ritun toiminnoista. Uudenlaisen tekemisen oppimista hankaloittaa se, että Ritu on vielä toistaiseksi käytössä.

Miten koulutus on järjestetty ja onko se ollut laadukasta ja riittävää?

Mielestäni virastossamme on panostettu hyvin henkilökunnan AIPA-kouluttamiseen, ja koulutukset ovat olleet hyviä ja selkeitä. Erityiskiitos tässä kohden hovioikeuden neuvos Kari Puukalle, joka on jaksanut suunnitella koulutuksia ja ohjeistaa henkilöstöä.

Olen kuullut positiivista palautetta koulutuksista, mutta ihmisinä koemme ja opimme asiat eri tavalla eikä kaikille koulutukset ole olleet selkeitä. Viraston sisäisiä koulutuksia järjestetään jatkossakin tarpeen mukaan ja uusille työntekijöille on jo alkuvaiheessa oma AIPA-koulutus. Olemme osastokansliassa käyneet yhdessä läpi mm. tuomiolauselmien tekemistä ja teemme niin jatkossakin tarpeen mukaan. Myös säännöllisissä osastokanslian palaverissa keskustelemme AIPAAan liittyvistä asioista.

Mitä hyvää AIPA on tuonut tullessaan ja onko se vastannut sille asetettuja odotuksia?

Tähänkin on varmaan erilaisia mielipiteitä, mutta mielestäni AIPA on vastannut suhteellisen hyvin odotuksia. Kunhan AIPAA vielä kehitetään ja saadaan kaikki rajapinnat mukaan, asioiden käsittely eri vaiheissa helpottuu ja nopeutuu. AIPA tuo työn tekemisen nykyaikaan ja helpottaa jatkossa myös siinä, että on vain yksi järjestelmä, jossa asiat käsitellään. Tämä helpottaa myös mm. uusien työntekijöiden oppimista.

Entä mitä ongelmia AIPASSA on ilmennyt?

AIPASSA on ollut häiriötilanteita esim. kirjautumiseen liittyen, hitautta, käyttökatkoja sekä erilaisia virhetilanteita ja bugeja, jotka osaltaan hidastavat asioiden käsittelyä ja vaikuttavat esimerkiksi ratkaisun antamisen viivästymiseen.

Miltä AIPAN tulevaisuus osastokansliassa työskentelevien kannalta näyttää tällä hetkellä?

Tässä vaiheessa on hieman hankala hahmottaa tulevaisuutta. Kun AIPA on kaikilta osin otettu käyttöön ja opittu sen käyttö, se selkeyttää työn tekemistä ja mahdollistaa mm. etätyön tekemistä laajemmin.

Kiitokset koko henkilöstölle hyvästä yhteistyöstä ja jaksamisesta uuden opettelussa!

4 | TIETOA HOVIOIKEUDESTA

4.1 YLEISTÄ HOVIOIKEUDESTA

Itä-Suomen hovioikeus, entiseltä nimeltään Viipurin hovioikeus, on perustettu vuonna 1839. Toimittuaan 100 vuotta Viipurissa hovioikeus siirtyi talvisodan johdosta Heinolan kautta Kuopioon vuonna 1940. Hovioikeuden nimi muutettiin 2.3.1945 annetulla asetuksella Itä-Suomen hovioikeudeksi.

Kouvolan hovioikeus aloitti toimintansa vuonna 1978 ja sen tuomiopiiri muodostettiin pääosin Itä-Suomen hovioikeuden eteläisestä osasta. Kouvolan hovioikeus lakkautettiin ja yhdistettiin Itä-Suomen hovioikeuteen 1.4.2014 lukien. Näin hovioikeuksien lukumäärä väheni kuudesta viiteen.

Itä-Suomen hovioikeuden sijaintipaikka on Kuopio. Hovioikeudella on kuitenkin pysyvä istuntopaikka Kouvola, jossa on noin kymmenen työntekijää. Kouvolan istuntopaikassa käsitellään pääasiassa Kymenlaakson käräjäoikeudesta ja Päijät-Hämeen käräjäoikeudesta saapuvia asioita, joissa on pyydetty toimitettavaksi pääkäsittely. Työmäärän tasaamiseksi sanottuun työnjakoon tehdään ajoittain tarpeellisia muutoksia. Istuntopaikka sijaitsee Kouvolan Oikeus- ja poliisitalossa.

4.2 ITÄ-SUOMEN HOVIOIKEUSPIIRIN KÄRÄJÄOIKEUDET JA NIIHIN KUULUVAT KUNNAT

Etelä-Karjalan kärjäoikeus

Imatra, Lappeenranta, Lemi, Luumäki, Parikkala, Rautjärvi, Ruokolahti, Savitaipale ja Taipalsaari (asukasluku 31.12.2023 yhteensä 125 162)

Kärjäoikeuden henkilökunnan lukumäärä oli yhteensä 39, joista tuomareita 11.

Etelä-Savon kärjäoikeus

Enonkoski, Hirvensalmi, Juva, Kangasniemi, Mikkeli, Mäntyharju, Pieksämäki, Puumala, Rantasalmi, Savonlinna ja Sulkava (asukasluku 31.12.2023 yhteensä 129 914)

Kärjäoikeuden henkilökunnan lukumäärä oli yhteensä 43, joista tuomareita 12.

Kymenlaakson kärjäoikeus

Hamina, Kotka, Kouvola, Miehikkälä ja Virolahti (asukasluku 31.12.2023 yhteensä 153 593)

Kärjäoikeuden henkilökunnan lukumäärä oli yhteensä 85, joista tuomareita 15.

Pohjois-Karjalan kärjäoikeus

Heinävesi, Ilomantsi, Joensuu, Juuka, Kitee, Kontiolahti, Lieksa, Liperi, Nurmes, Outokumpu, Polvijärvi, Rääkkylä ja Tohmajärvi (asukasluku 31.12.2023 yhteensä 162 321)

Kärjäoikeuden henkilökunnan lukumäärä oli 42, joista tuomareita 10.

Pohjois-Savon kärjäoikeus

Iisalmi, Joroinen, Kaavi, Keitele, Kiuruvesi, Kuopio, Lapinlahti, Leppävirta, Pielavesi, Rautalampi, Rautavaara, Siilinjärvi, Sonkajärvi, Suonenjoki, Tervo, Tuusniemi, Varkaus, Vesanto ja Vieremä (asukasluku 31.12.2023 yhteensä 248 190)

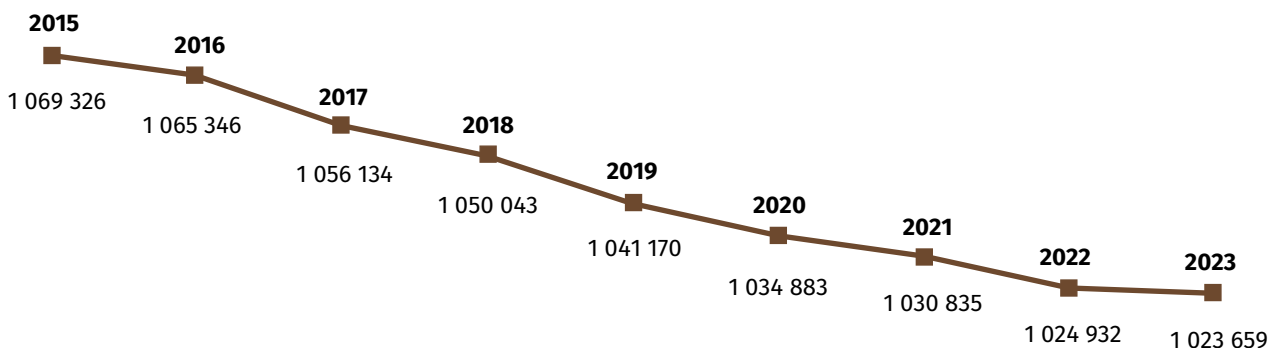
Kärjäoikeuden henkilökunnan lukumäärä oli 77, joista tuomareita 21.

Päijät-Hämeen kärjäoikeus

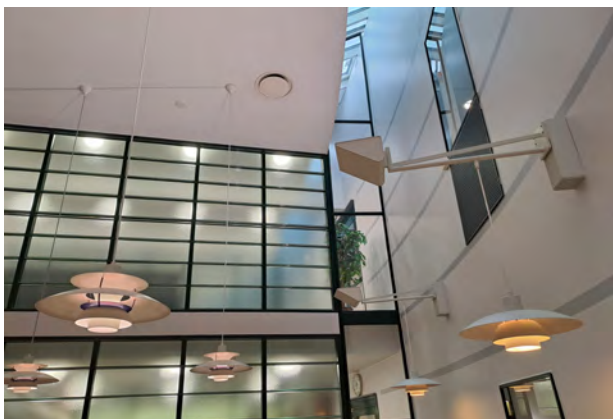
Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Iitti, Kärkölä, Lahti, Orimattila, Padasjoki ja Sysmä (asukasluku 31.12.2023 yhteensä 204 479)

Kärjäoikeuden henkilökunnan lukumäärä oli 64, joista tuomareita 17.

HOVIOIKEUSPIIRIN ASUKASLUKU VUODEN VIIMEISENÄ PÄIVÄNÄ VUOSINA 2015-2023

5 | HENKILÖKUNTA

5.1 YLEISTÄ HENKILÖKUNNASTA

Hovioikeuden toimintaa johtaa hovioikeuden presidentti. Presidenttinä toimii Antti Savela. Lainkäyttöasioiden ratkaisemista varten Itä-Suomen hovioikeudessa on yksi osasto.

Osaston johtajina toimivat hovioikeudenneuvos Eero Antikainen osaston johtajana ja hovioikeudenneuvos Minna Koskinen apulaisosastonjohtajana. Osastoon kuuluu lisäksi hovioikeudenneuvoksia, asessoreita, hovioikeuden esittelijöitä, notaareja, erityissihteerejä ja lainkäyttösihteerejä sekä kirjaaja ja apulaiskirjaaja.

Hovioikeuden organisaatiota muutettiin marraskuun alusta lukien siten, että hovioikeuden kirjaamo siirrettiin hallintoyksiköstä lainkäyttöosastolle, jossa se toimii osana osastokansliaa. Kirjaamon siirto lainkäyttöosastolle toteutetaan kokeilu- ja pilottihankkeena ja sen vaikutuksia seurataan vuoden 2027 loppuun saakka.

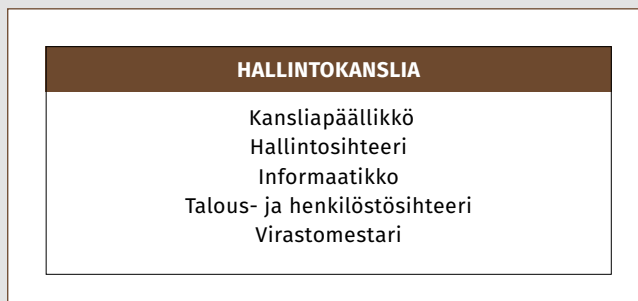
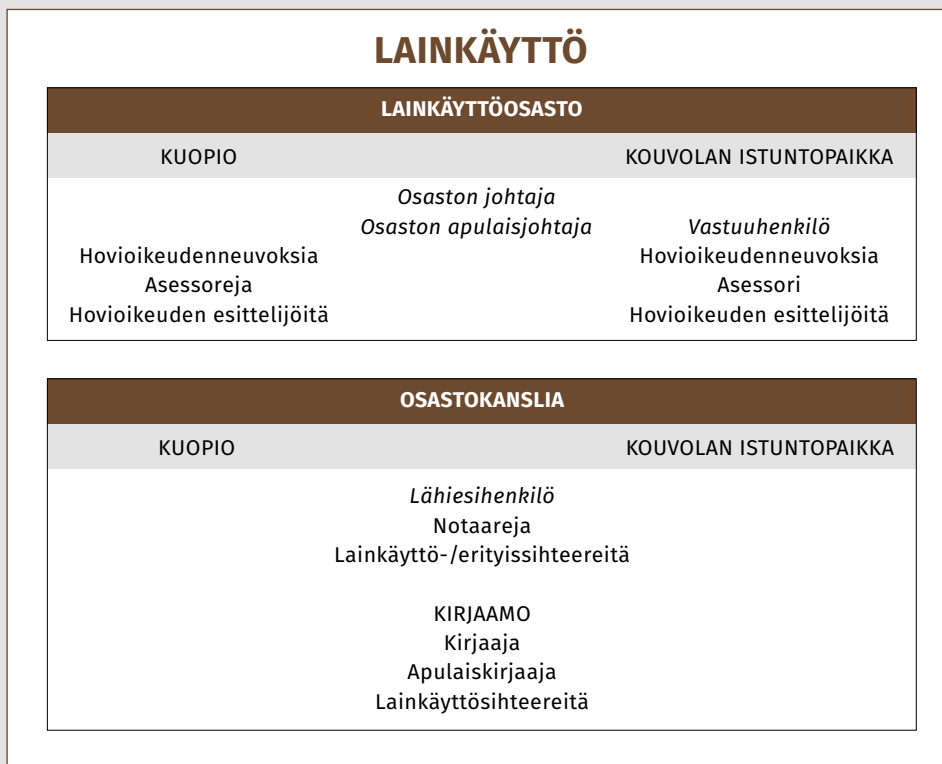
Itä-Suomen hovioikeudessa on viisi kolmen vuoden määräajaksi täytettävää asessorin virkaa. Asessorin virka on tuomarin virka, johon liittyy työssä oppimista ja koulutusta. Koulutuksen tavoitteena on syventää asessorin laintuntemusta ja oikeudellista osaamista sekä antaa hänelle hyvät valmiudet itsenäiseen oikeudelliseen ratkaisutoimintaan myös laajoissa ja vaikeissa asioissa.

Kouvolan istuntopaikan vastuuhenkilönä toimii hovioikeudenneuvos Aki Rasilainen. Hänen tehtävänä on yhdessä osaston johtajan ja istuntopaikan henkilöstön kanssa järjestää istuntopaikan toiminta toimintasuunnitelmassa määritellyllä tavalla.

Lisäksi hovioikeuden henkilökuntaan kuuluvat kansliapäällikkö, hallintosihteeri, informaatikko, talous- ja henkilöstösihteeri sekä virastomestari. Hovioikeudessa suoritti siviilipalvelusta kaksi henkilöä. Hovioikeuden henkilötövuosien määrä oli kertomusvuonna 65. Vuonna 2015 hovioikeuden henkilöstömäärä oli 76,9 henkilötyövuotta. Ennen Kouvolan hovioikeuden lakkauttamista ja yhdistämistä Itä-Suomen hovioikeuteen 1.4.2014 Itä-Suomen ja Kouvolan hovioikeuksien henkilöstömäärä oli yhteensä 96 henkilötyövuotta.

5.2 HOVIOIKEUDEN ORGANISAATIO

6 | TOIMINNAN TULOKSELLISUUS

6.1 TULOKSELLISUUS VUOSINA 2020–2024

Itä-Suomen hovioikeuden taloudellisuus ja tuottavuus*

	2020	2021	2022	2023	2024
Saapuneet asiat	1 187	1 334	1 204	1 236	1 243
Annetut ratkaisut	1 170	1 260	1 293	1 181	1 219
Siirtyneet asiat	350	425	336	391	416
Henkilöstömäärä (htv)	63,2	62,6	64,1	63	65
Jatkokäsittelylupaa ei myönnetty	441	468	513	451	376
Osuus ratkaistuista	38 %	37 %	40 %	38 %	31 %
Taloudellisuus (€/työmäärä)	2 175 €	1 734 €	1 758 €	2 977	3 132
Tuottavuus (työmäärä/htv)	40	46	47	29	28

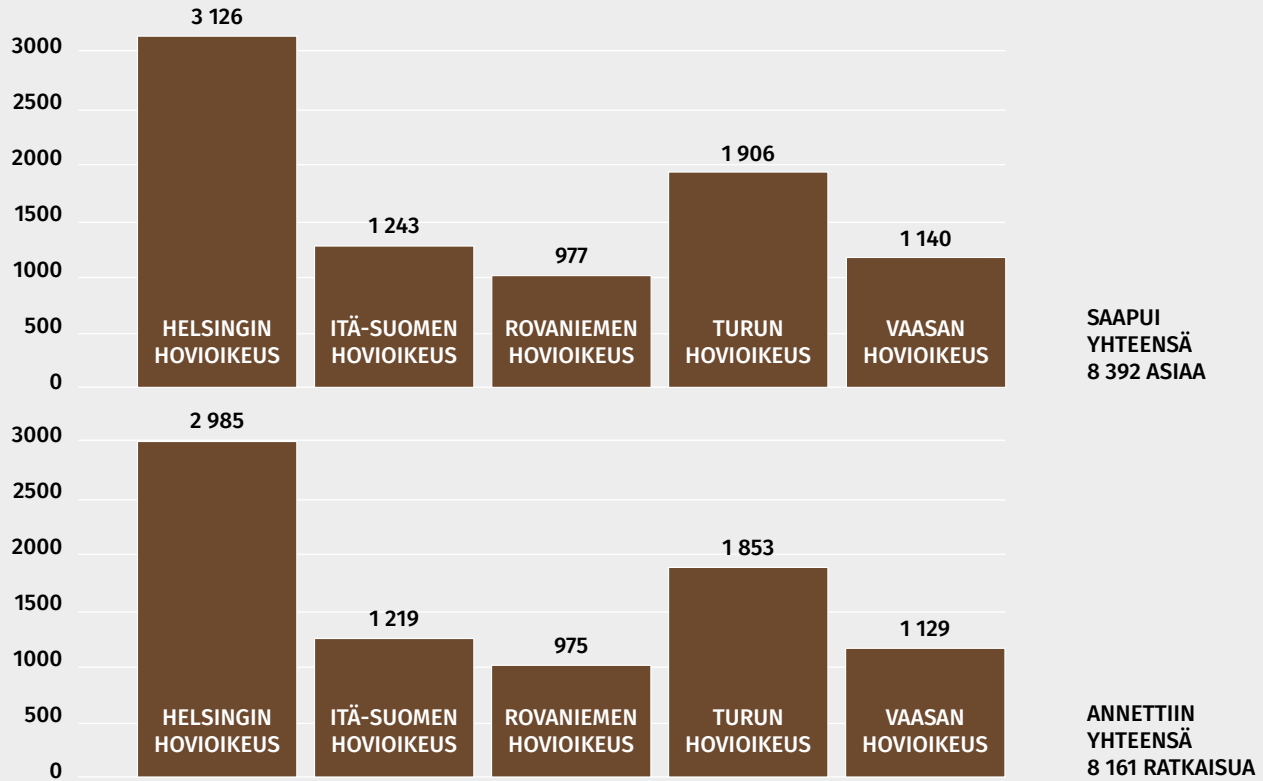
Hovioikeuksien taloudellisuus ja tuottavuus*

		2020	2021	2022	2023	2024
Helsingin hovioikeus	Taloudellisuus (€/työmäärä)	2 258	1 983	2 101	2 674	3 225
	Tuottavuus (työmäärä/htv)	40	38	36	30	25
Itä-Suomen hovioikeus	Taloudellisuus (€/työmäärä)	2 175	1 734	1 758	2 977	3 132
	Tuottavuus (työmäärä/htv)	40	46	47	29	28
Rovaniemen hovioikeus	Taloudellisuus (€/työmäärä)	2 274	1 879	1 964	2 911	2 737
	Tuottavuus (työmäärä/htv)	38	42	42	30	31
Turun hovioikeus	Taloudellisuus (€/työmäärä)	1 933	1 762	1 869	3 153	2 674
	Tuottavuus (työmäärä/htv)	42	43	42	27	31
Vaasan hovioikeus	Taloudellisuus (€/työmäärä)	1 812	1 712	1 861	2 730	2 737
	Tuottavuus (työmäärä/htv)	46	45	43	32	32

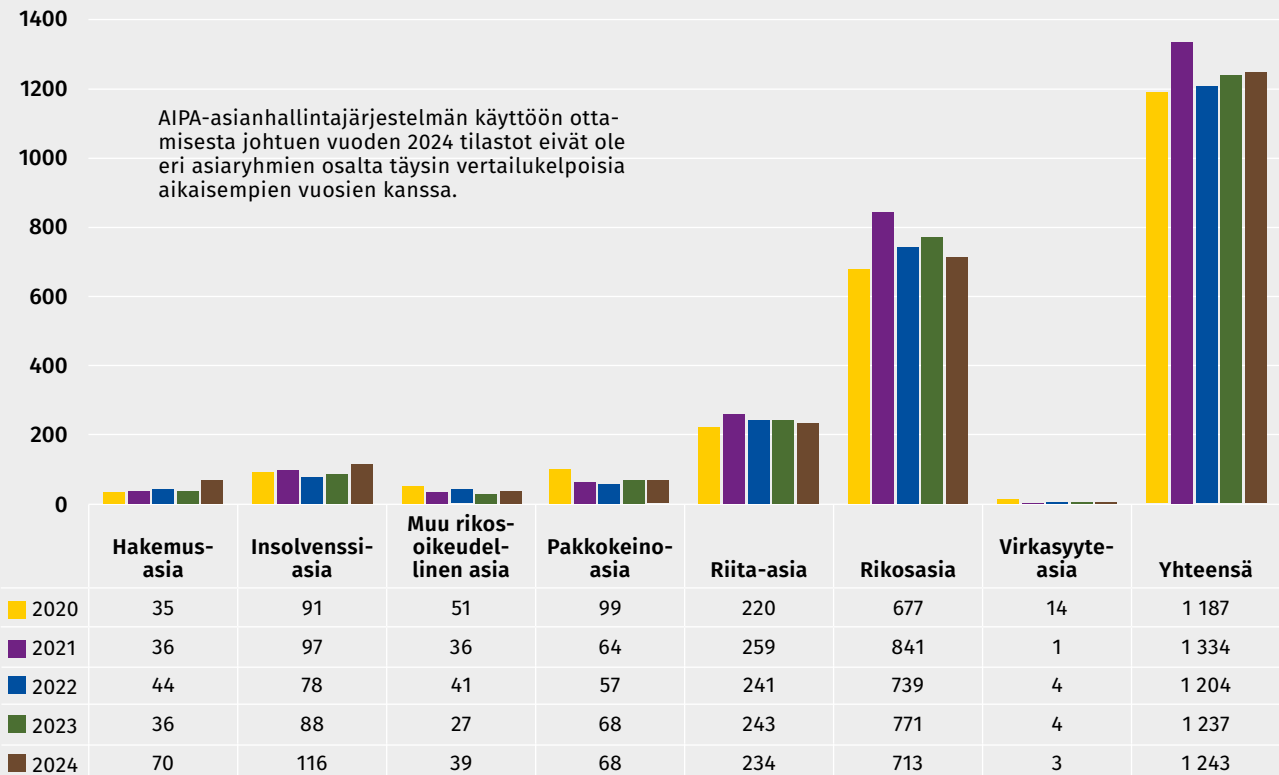
* Vuoden 2020 ja 2021–2024 taloudellisuusluvut eivät ole vertailukelpoisia, sillä vuodesta 2021 lukien mukana ei ole toimitilavuokria.

Vuosien 2020–2022 ja 2023–2024 taloudellisuus- ja tuottavuusluvut eivät ole vertailukelpoisia, sillä painokertoimia on muutettu vuodesta 2023 lukien.

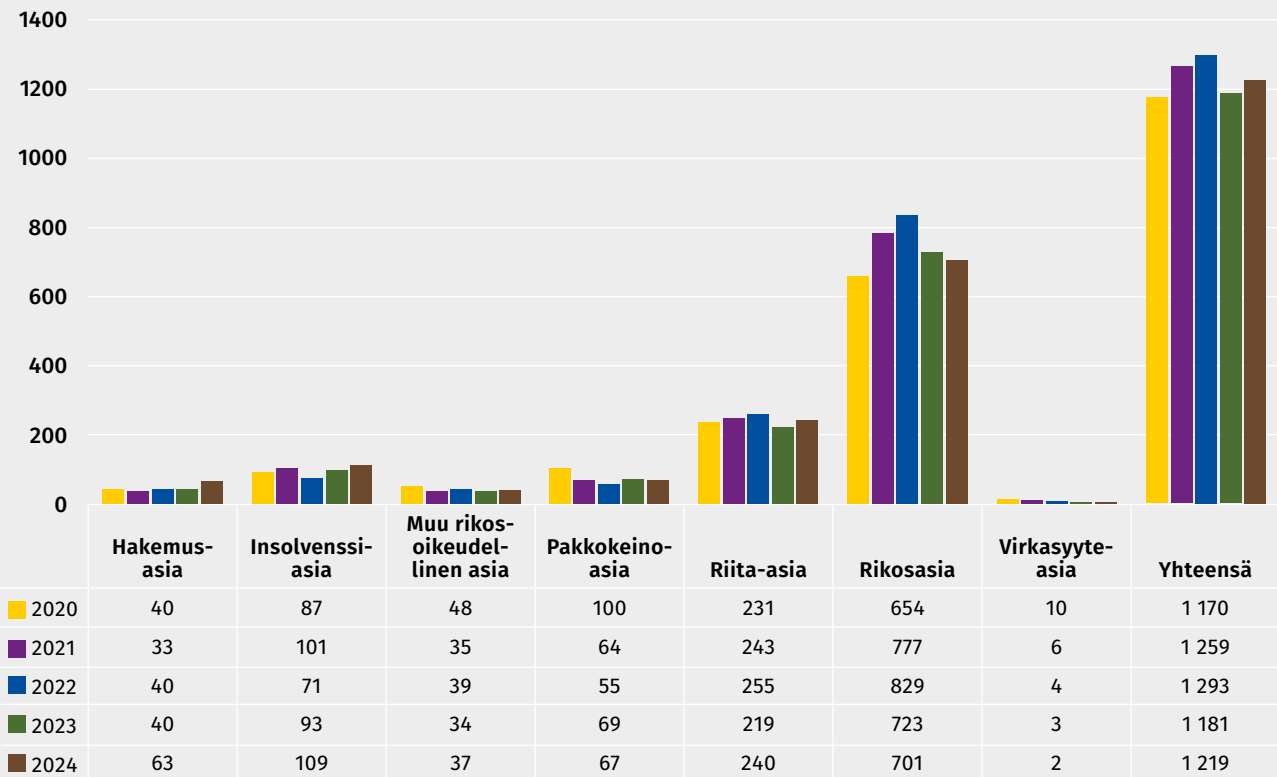
6.2 HOVIOIKEUKSIIN SAAPUNEET JA HOVIOIKEUKSIEN RATKAISET ASIAT VUONNA 2024

6.3 ITÄ-SUOMEN HOVIOIKEUTEEN SAAPUNEET ASIAT VUOSINA 2020-2024

6.4 ITÄ-SUOMEN HOVIOIKEUDEN ANTAMAT RATKAISUT VUOSINA 2020–2024

AIPA-asianhallintajärjestelmän käyttöön ottamisesta johtuen vuoden 2024 tilastot eivät ole eri asiaryhmien osalta täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien kanssa.

6.5 KÄSITTELYAJAT

Keskimääräiset käsittelyajat asiatyypeittäin vuonna 2024

	<= 3 kk	3<= 6 kk	6<= 9 kk	9<=12 kk	12<=18 kk	yli 18 kk	Lkm.
Hakemusasia	54	7		1		1	110
Insolvenssiasia	94	9	4	1	1		109
Muu rikosoikeudellinen asia	31	3	3				37
Pakkokeinoasia	63		3	1			28
Riita-asia	114	54	24	41	6	1	194
Rikosasia	318	166	122	60	34	1	740
Virkasyyteasia	1		1				1
Yhteensä	675	239	157	104	41	3	1 219
	55,4 %	19,6 %	12,9 %	8,5 %	3,4 %	0,2 %	

Keskimääräinen käsittelyaika vuonna 2024 ratkaistuissa asioissa oli neljä kuukautta ja keskimääräinen käsittelyaika asioissa, joissa järjestettiin pääkäsittely, oli kahdeksan kuukautta 12 päivää.

Kertomusvuoden tavoitteena oli, että hovioikeus antaa ratkaisun 1 300 asiassa. Asioita saapui 1 245 kappaletta ja hovioikeus antoi ratkaisun 1 219 asiassa. Vuoden päättyessä yli vuoden vireillä olevia asioita oli 11 ja ratkaisu oli antamatta yhteensä 418 asiassa.

Keskimääräiset käsittelyajat vuosina 2020–2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Keskimääräinen käsittelyaika kk / kaikki asiat	3,7	4,0	4,1	3,8	4,0
Keskimääräinen käsittelyaika kk / pääkäsittelyasiat	8,2	8,5	8,3	8,1	8,4
Keskimääräinen käsittelyaika kk / esittelyasiat	2,2	2,7	2,7	2,4	3,0

Hovioikeuksien keskimääräiset käsittelyajat vuosina 2020–2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Helsingin hovioikeus	7,7	8,9	8,8	9,3	8,3
Itä-Suomen hovioikeus	3,7	4,0	4,1	3,8	4,0
Rovaniemen hovioikeus	4,4	4,9	5,2	6,0	6,3
Turun hovioikeus	7,2	6,5	6,7	6,5	6,6
Vaasan hovioikeus	6,0	4,8	4,7	5,1	5,0
Keskimäärin /kk	6,3	6,4	6,5	6,9	6,6

6.6 JATKOKÄSITTELYLUPA

Evätyt ja myönnetyt jatkokäsittelyluvut

Jatkokäsittelylupa	evätty		myönnetty		myönnetty osittain		yhteensä
	lkm.	%	lkm.	%	lkm.	%	
Helsingin hovioikeus	988	53 %	782	42 %	94	5 %	1 864
Itä-Suomen hovioikeus	376	49 %	366	48 %	26	3 %	768
Rovaniemen hovioikeus	363	53 %	295	43 %	22	3 %	680
Turun hovioikeus	592	47 %	612	48 %	59	5 %	1 263
Vaasan hovioikeus	381	51 %	358	48 %	11	1 %	750
Yhteensä	2 700	51 %	2 413	45 %	212	4 %	5 325

Jatkokäsittelyluvan piiriin kuuluvien asioiden osuus kaikista ratkaistuista asioista

	JKL:n piiriin kuuluvia asioita	Kaikki annetut ratkaisut	JKL-asioiden osuus kaikista annetuista ratkaisuista
Helsingin hovioikeus	1 840	2 981	61,7 %
Itä-Suomen hovioikeus	716	1 219	58,7 %
Rovaniemen hovioikeus	700	975	71,8 %
Turun hovioikeus	1 364	1 853	73,6 %
Vaasan hovioikeus	785	1 129	69,5 %
Yhteensä	5 405	8 157	66,3 %

6.7 PÄÄKÄSITTELYT JA MATKAKÄRÄJÄT

Pääkäsitteilyjen ja matkakäräjien lukumäärä Itä-Suomen hovioikeudessa vuosina 2020–2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Annetut ratkaisut	1 170	1 260	1 293	1 181	1 219
Pääkäsitteilyjen lkm.	281	281	305	265	246
Osuus ratkaisuista %	24,1 %	22,2 %	23,6 %	22,4 %	20,2 %
Matkakäräjien lkm.	32	23	34	34	26

Hovioikeuksien pääkäsitteilyjen lukumäärä vuonna 2024

	Annetut ratkaisut	Pääkäsitteilyjen lkm.	Osuus annetuista ratkaisuista %
Helsingin hovioikeus	2 981	717	24,1 %
Itä-Suomen hovioikeus	1 219	246	20,2 %
Rovaniemen hovioikeus	975	196	20,1 %
Turun hovioikeus	1 853	481	26,0 %
Vaasan hovioikeus	1 129	255	22,6 %
Yhteensä	8 157	1 895	23,2 %

6.8 KÄRÄJÄOIKEUKSIEN RATKAISEMAT ASIAT VUONNA 2024

SIVIILIASIAT	Laaja riita-asia	Summaarinen riita-asia	Insolvenssi-asia	Muu hakemusasia	Yhteensä
Etelä-Karjalan kärjäoikeus	119	72	220	848	1 259
Etelä-Savon kärjäoikeus	171	112	215	1 155	1 653
Kymenlaakson kärjäoikeus	364	76 252	304	1 428	78 348
Pohjois-Karjalan kärjäoikeus	144	100	255	1 458	1 957
Pohjois-Savon kärjäoikeus	461	161	689	1 954	3 265
Päijät-Hämeen kärjäoikeus	355	155	492	2 053	3 055
Yhteensä	1 614	76 852	2 175	8 896	89 537

RIKOSOIKEUDELLISET ASIAT	Rikosasia	Pakkokeinoasia	Sotilasrikosasia	Yhteensä
Etelä-Karjalan kärjäoikeus	948	348		1 296
Etelä-Savon kärjäoikeus	1 022	185		1 207
Kymenlaakson kärjäoikeus	1 310	234	193	1 737
Pohjois-Karjalan kärjäoikeus	1 270	295		1 565
Pohjois-Savon kärjäoikeus	2 386	620	1	3 007
Päijät-Hämeen kärjäoikeus	1 705	254		1 959
Yhteensä	8 641	1 936	194	10 771

6.9 SAAPUNEET ASIAT KÄRÄJÄOIKEUKSITTAIN JA ASIARYHMITÄIN VUONNA 2024

	Hakemus- asia	Insol- venssiasia	Muu rikos- oikeudel- linen asia	Pakko- keinoasia	Riita- asia	Rikosasia	Yhteensä
Etelä-Karjalan kärjäoikeus	3	1	2	9	28	61	104
Etelä-Savon kärjäoikeus	6	2	7	3	34	80	132
Kymenlaakson kärjäoikeus	14	9	2	8	40	92	165
Pohjois-Karjalan kärjäoikeus	4	14	9	22	31	149	229
Pohjois-Savon kärjäoikeus	8	60	10	15	55	205	353
Päijät-Hämeen kärjäoikeus	5	30	9	10	46	125	225
Muut	30			1		4	35
Yhteensä	70	116	39	68	234	716	1 243

6.10 SAAPUNEIDEN ASIOIDEN LAATU

Kymmenen suurinta riita- ja rikosasioiden asiaryhmää vuonna 2024 olivat diaarin mukaan seuraavat:

Riita-asiat	kpl	osuus %
Muu velkasuhteeseen perustuva saatava	16	1,3
Lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta päättäminen	11	0,9
Vahingonkorvauslakiin perustuva riita- asia	9	0,7
Muuhun palvelussopimukseen, toimeksiantoon tai työntulossopimukseen perustuva velkomus	8	0,6
Muu palvelussopimusta, toimeksiantoa työntulossopimusta koskeva riita	6	0,5
Velkakirjaan perustuva saatava	6	0,5
Työntekijän palkkaedut (palkka- ja muut työntekijälle työsuhteesta johtuvat saatavat)	6	0,5
Lapsen elatusavun vahvistaminen	5	0,4
Vuokrasopimuksen purkaminen ja/tai korvaus	5	0,4
Kiinteistön virhe tai muu sopimusrikkomus	4	0,3

Rikosasiat	kpl	osuus %
Pahoinpitely	114	9,2
Törkeä pahoinpitely	38	3,1
Petos	33	2,7
Törkeä rattijuopumus	32	2,6
Varkaus	31	2,5
Huumausainerikos	27	2,2
Rattijuopumus	26	2,1
Raiskaus	25	2,0
Törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen	25	2,0
Törkeä huumausainerikos	22	1,8

Lisäksi saapui muun ohessa seuraavia asioita	kpl	osuus %
Ulosottovalitus/-asia	60	4,8
Velkajärjestelyhakemus	36	2,9
Lähestymiskielto	22	1,8

Rikosasiat on merkitty diaariin vain ns. pääteon mukaan.

6.11 KÄRÄJÄOIKEUKSIEN RATKAISUJEN PYSYVYYS VUONNA 2024 ANNETUISSA RATKAISUISSA

RT-koodi	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	17	Muu	X	Yht.
Etelä-Karjalan KO	18	4	5	19	1	1		1	3		2	1	43	4	1	103
Etelä-Savon KO	12	12	11	19	6	2	4		7			1	39	8	2	123
Kymenlaakson KO	21	19	14	30	8	6	5		4	1		3	47	9	2	169
Pohjois-Karjalan KO	38	17	14	22	8	3	4	1	7	1		3	74	12	11	215
Pohjois-Savon KO	33	28	19	67	19	11	6	3	19	2		4	130	12	2	355
Päijät-Hämeen KO	43	18	10	24	8	2	2	1	8				91	17	3	227
Yhteensä	165	98	73	181	50	25	21	6	48	4	2	12	424	62	21	1 192

RT-koodit:

01	Ei muutettu	07	Palautettu
02	Muutettu vain perusteluja	08	Vahvistettu sovinto
03	Perusteluja ja lopputulosta muutettu näytön uudelleenarvioinnin johdosta	09	Lausunnon antaminen rauennut
04	Perusteluja ja lopputulosta muutettu muusta syystä	10	Jäänyt sillensä
05	Muutos koskee vain lopputulokseltaan ratkaisun epäolennaista osaa	11	1. asteen vaatimus hyväksytty
06	Tutkimatta	12	1. asteen vaatimus hylätty
		17	Jatkokäsittelylupaa ei myönnetty
		X	Lopputulos ei ole tilastoitunut

6.12 MUUTOKSENHAKU KORKEIMPAAN OIKEUTEEN

	2020	2021	2022	2023	2024
Annetut ratkaisut	1 169	1 260	1 293	1 181	1 219
Korkeimpaan oikeuteen menneet Itä-Suomen hovioikeuden ratkaisuihin liittyvät asiat	227	329	294	237	260

Hovioikeus antoi vuonna 2024 ratkaisun yhteensä 1 219 asiassa. Korkeimpaan oikeuteen saapui kertomusvuonna yhteensä 260 Itä-Suomen hovioikeuden ratkaisuihin liittyvää asiaa.

6.13 KORKEIMMAN OIKEUDEN MYÖNTÄMÄT VALITUSLUVAT JA ENNAKKOPÄÄTÖKSET

Korkein oikeus myönsi Itä-Suomen hovioikeuden ratkaisemisissa asioissa yhteensä 15 valituslupaa vuonna 2024. Näistä valitusluvista 12 koski rikosasiaa, yksi riita-asiaa, yksi hakemusasiaa ja yksi ulosottoasiaa.

Korkein oikeus antoi kertomusvuonna yhteensä 82 ennakkopäätöstä, joista 11 koski Itä-Suomen hovioikeuden antamia ratkaisuja. Nämä ennakkopäätökset olivat KKO 2024:2, KKO 2024:10, KKO 2024:20, KKO 2024:27, KKO 2024:29, KKO 2024:45, KKO 2024:60, KKO 2024:61, KKO 2024:68, KKO 2024:80, KKO 2024:81.

6.14 EUROOPAN UNIONIN TUOMIOISTUIMELLE TEHTY ENNAKKORATKAISUPYYNTÖ

Hovioikeus oli pyytänyt Euroopan unionin tuomioistuimelta ennakkoratkaisua koskien sitä, onko henkilötietojen suullinen välittäminen tietosuoja-asetuksen 2 artiklan 1 kohdan ja 4 artiklan 2 kohdan mukaista henkilötietojen käsittelyä.

Asiassa yhtiö oli pyytänyt käräjäoikeudelta suullisesti tiedon erään yksityishenkilön osalta tällä mahdollisesti vireillä olevista sekä päättyneistä rikostuomioista. Käräjäoikeus oli hylännyt yhtiön tietopyynnön. Yhtiö oli hakenut käräjäoikeuden päätökseen muutosta hovioikeu-

delta. Valituksessaan yhtiö oli vedonnut muun muassa siihen, ettei yhtiön tietopyynnön toteuttaminen antamalla pyydettyt tiedot mahdollisesti vireillä olevista sekä päättyneistä rikostuomioista suullisesti olisi yleisen tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 2 kohdan mukaista henkilötietojen käsittelyä.

Unionin tuomioistuin antoi tuomionsa 7.3.2024 (C-740/22) ja Itä-Suomen hovioikeus 17.5.2024 (H 22/797, I-SHO:2024:4). Hovioikeus ei muuttanut käräjäoikeuden päätöksen lopputulosta.

7 | MUU TOIMINTA

7.1 HALLINTO

Hovioikeuden hallinto- ja talousasioista vastaavat hovioikeuden presidentti ja kansliapäällikkö.

Johtoryhmä, johon kuuluvat presidentti, osaston johtaja, osaston apulaisjohtaja, Kouvolan istuntopaikan vastuutuomari, kansliapäällikkö ja osaston notaari, kokoontui kertomusvuoden aikana 13 kertaa.

Tuomareiden nimittämisjärjestelmään kuuluvien lausuntojen valmistelemista varten hovioikeudessa on nimitysasioita valmisteleva toimikunta, johon kuuluvat presidentti puheenjohtajana, osaston johtaja, osaston apulaisjohtaja ja vakinaisten tuomareiden keskuudesta yhdeksi kalenterivuoden määrääjäksi kerrallaan valitsema vakinaisessa tuomarin virassa oleva tuomari. Esittelijänä toimii kansliapäällikkö. Kertomusvuoden aikana toimikunta antoi yhteensä 23 lausuntoa.

Yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annettussa laissa tarkoitettuna viraston ja hovioikeuden henkilöstön välisenä yhteistoimintaelimenä toimii yhteistyökomitea. Yhteistyökomitea kokoontui vuoden aikana kahdeksan kertaa.

7.2 SISÄINEN VALVONTA

Hovioikeuden toiminta, toimintatavat ja hallinnolliset menettelyt perustuvat niitä koskeviin säädöksiin sekä työjärjestykseen ja toimintasunnitelmaan. Hovioikeus

seuraa tulosvastuullisena virastona määrärahojensa käyttöä.

Tuomioistuinviraston ja hovioikeuden välillä käytävissä vuotuisissa tulosneuvotteluissa sovitaan tulostavoitteet seuraavalle vuodelle. Hovioikeuden presidentti, osaston johtaja ja muut johtoryhmän jäsenet seuraavat säännöllisesti tulostavoitteiden toteutumista, asioiden käsittelyä etenemistä ja käsittelyaikoja. Jokainen työntekijä vastaa oman työnsä laadusta ja tuloksellisuudesta tulos- ja kehityskeskusteluissa sovittujen tavoitteiden mukaisesti.

Lainkäyttötoiminnassaan hovioikeus pyrkii käsittelemään ja ratkaisemaan asiat lain- ja oikeudenmukaisesti, joutuisasti ja kohtuullisin kustannuksin. Hovioikeudessa on toiminnan kehittämiseen tähtäviä työryhmiä. Hovioikeus pyrkii myös yhdessä yhteistoimintatahojen kanssa järjestettävien koulutus- ja neuvottelutilaisuuksin edistämään lainkäytön tasoa ja joutuisuutta.

Tuottavuusvaatimusten ja henkilökunnan niukkuuden vuoksi hovioikeudessa on välttämätöntä jatkuvasti tarkastella toiminnan laadullista tasoa sekä tehokkuutta ja taloudellisuutta. Toimintaympäristön muutosten johdosta tehdään kulloinkin tarpeellisiksi todettavat muutokset työnjaossa, työmenetelmissä, työnkuluissa ja muissa työjärjestelyissä, ammattitaidon parantamisessa, työhyvinvoinnin ylläpitämisessä ja muissa toiminnan perusasioissa.

7.3 HOVIOIKEUDEN VALVONTATEHTÄVÄ

Hovioikeudenneuvokset Virpi Pääkkönen ja Juha Palkamo sekä asessori Veera Ruhanen ovat suorittaneet tuomioistuinelain 3 luvun 2 §:n mukaista hovioikeuden valvontatehtävää tarkastuskäynneillä Päijät-Hämeen, Etelä-Savon ja Pohjois-Savon kärjäoikeuksissa.

Tarkastuskäynnit ovat toimitettu hovioikeuden työjärjestyksen mukaisesti ja ne ovat painottuneet kärjäoikeuksien eri henkilöstöryhmien kanssa käytyihin keskusteluihin. Asiakirjojen tarkastusta ei ole tehty.

Tarkastuskäynneillä kaikkien henkilöstöryhmien kanssa on muun ohella keskusteltu toimitilojen toimivuudesta ja turvallisuudesta, työilmapiiristä, työmäärän jakautumisesta, koulutusmahdollisuuksista, AIPAn liittyvistä kokemuksista ja asioiden sähköisestä käsittelystä sekä tietojärjestelmien toimivuudesta. Lisäksi huomiota on kiinnitetty hallinnon organisointiin ja toimintaan, kärjänotaareiden käsittelemien asioiden laatuun ja tuomioistuinharjoittelun tarkoituksen toteutumiseen sekä kärjäoikeuksien yhteistyöverkoston toimintaan ja siitä saatuihin kokemuksiin. Tarkastuskäynneillä on myös keskusteltu hovioikeudessa muutoksenhaun kohteena olleista kärjäoikeuksien ratkaisusta tehdyistä havainnoista sekä tuotu esille hovioikeuden kärjäoikeuksiin palauttamia ratkaisuja.

Lisäksi niiden hovioikeuden tuomiopiirin kärjäoikeuksien osalta, jotka eivät ole olleet vuonna 2024 tarkastuskäyntien kohteena, käsittelyn joutuisuudesta on keskusteltu videoneuvotteluyhteyden välityksellä kunkin kärjäoikeuden laamannin kanssa.

Hovioikeus on kertomusvuoden aikana tehnyt seitsemän tuomioistuinelain 3 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua ilmoitusta.

Tarkastuskäynneistä on laadittu erillinen kertomus.

7.4 ANNETUT LAUSUNNOT

Hovioikeus antoi vuonna 2024 seuraavat lausunnot:

- lausunto hallituksen esityksestä etäyhteyksien edistämisestä oikeudenkäynneissä
- lausunto virkarikossäännösten uudistamista koskevista selvityksistä
- lausunto selvityksestä Tuomioistuinlaitoksen koulutusjärjestelmän kehittyminen: selvitys tuomioistuinelain vaikutuksista
- lausunto avioliittoon pakottamisen rangaistavuuden selkeyttämistä koskevasta työryhmämietinnöstä
- lausunto hallituksen esityksestä rikoslain 11 luvun muuttamiseksi (vakavien kansainvälisten rikosten kiel-tämisen kriminalisointi)

Hovioikeuden kansliapäällikkö Tuula Toivanen avaamassa Kansliahenkilökuntapäiviä

- lausunto muutoksesta valtioneuvoston asetukseen oikeusministeriön hallinnonalan eräiltä virkamiehiltä vaadittavasta kielitaidosta
- lausunto Oikeuslaitostyöryhmän alustavista toimenpite-ehdotuksista.

7.5 KOULUTUS

Hovioikeudessa on koulutustoimikunta, jonka tehtävänä on kartoittaa toivomuksia hovioikeuden järjestämästä koulutuksesta ja olla mukana sen suunnittelussa. Toimikunnassa ovat edustettuina kaikki henkilöstöryhmät. Toimikunta kokoontui vuoden aikana muutaman kerran. Kertomusvuodeksi oli laadittu erillinen hovioikeuden koulutussuunnitelma.

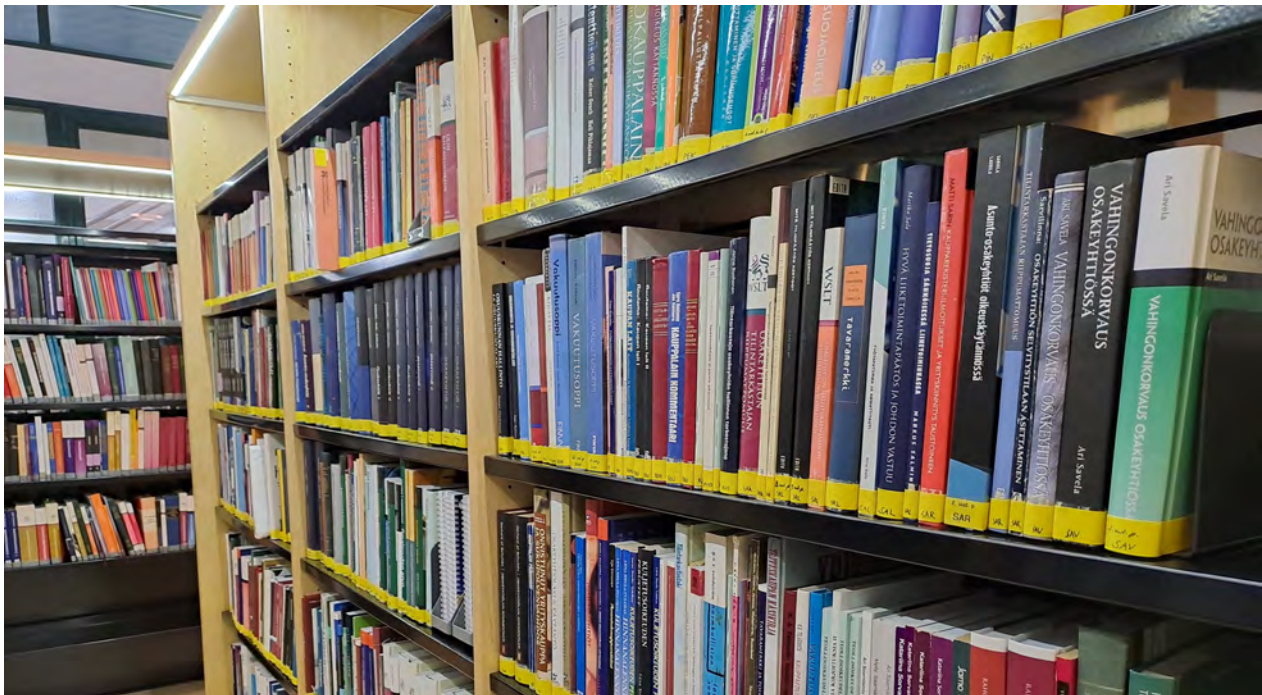
Käräjänotaaripäivät pidettiin 18.–19.1.2024.

Hovioikeuspiirin koulutusyhteistyöryhmä on aloittanut toimintansa tammikuussa 2022. Tarkoitus on järjestää yhteisiä lyhyitä koulutus-/keskustelutilaisuuksia ajankohtaisista tuomarin työssä keskeisistä teemoista. Hovioikeuden asettaman työryhmän puheenjohtaja tulee hovioikeudesta ja työryhmässä on jäsenet kaikista hovioikeuspiirin käräjäoikeuksista. Koulutukset järjestetään etäyhteydellä. Vastaajan läsnäolo rikosoikeudenkäynnissä oli aiheena 5.2.2024 ja rikosoikeudellinen huolimattomuus 25.11.2024.

Saliturvallisuuskoulutus toteutui 29.2.2024 yhteistyössä poliisikouluttajien kanssa. Mukana koulutuksessa oli myös hallinto-oikeuden lainkäyttöhenkilökunta.

Itä-Suomen hovioikeudella ja Itä-Suomen yliopistolla on sopimus yhteistyöstä koulutuksen järjestämiseksi hovioikeuden henkilökunnalle. Näihin tilaisuuksiin on myös hovioikeuden yhteistyötahojen mahdollista osallistua. Koulutukset järjestään etäyhteyksin hovioikeuspiirin käräjäoikeuksiin. Kertomusvuonna hovioikeuden ja yliopiston yhteistyönä järjestettiin kaksi koulutustilaisuutta. Sopimusoikeus oli 18.3.2024 pidetyn koulutuksen aiheena ja 28.10.2024 aiheina olivat ikääntyneen oikeudellinen toimintakyky sekä edunvalvonta.

Itä-Suomen hovioikeuspiirin Kansliahenkilökuntapäivät pidettiin Lahdessa 23.–24.5.2024 Päijät-Hämeen käräjäoikeuden ja hovioikeuden järjestäminä. Päivillä käsiteltiin muun muassa Y-palkkaluokkien kehittämistä, haastavien asiakaspalvelutilanteiden hoitamista, AIPA-kokemuksia ja valmistautumista rikos-AIPAn käyttöönottoon, oikeudenkäynnin julkisuutta ja tietosuojaa sekä hyvinvointia koronan jälkeisessä maailmassa. Osallistujilla oli lisäksi mahdollisuus tutustua Päijät-Hämeen käräjäoikeuden tiloihin.

Itä-Suomen hovioikeus ja hovioikeuspiirin käräjäoikeudet osallistuivat Rovaniemen hovioikeuspiirin tuomioistuinten lauluhankkeen koulutustilaisuuksiin ja laatu-työryhmien työskentelyyn. Syrjinnän kieltoja koskevat riidat tuomioistuimissa oli koulutustilaisuuden aiheena 31.5.2024, tehokas rikosprosessi 13.9.2024 ja pakkokeinoasioiden ajankohtaisia kysymyksiä käsiteltiin 11.10.2024.

Hovioikeuden henkilökunta piti esittelijöille muutaman koulutustilaisuuden vuoden aikana.

Henkilökunnalla oli myös mahdollisuus osallistua Skype-yhteyden kautta muualla järjestettyihin koulutustilaisuuksiin sekä itseopiskella eOppivassa. eOppiva on valtionhallinnon yhteinen oppimisympäristö, jossa on mm. julkishallinnon, yhteiskunnan ja työelämän kehittämiseen liittyviä digitaalisia koulutuksia.

Edellä mainitun koulutuksen lisäksi henkilökunnalla oli mahdollisuus osallistua Tuomioistuinviraston järjestämiin lukuisiin koulutustapahtumiin sekä mahdollisuuksien mukaan muiden tahojen järjestämiin tilaisuuksiin.

7.6 KIRJASTO

Hovioikeudella on kirjasto sekä Kuopiossa että Kouvolan istuntopaikassa. Kirjastot ovat pääasiassa hovioikeuden oman henkilökunnan käytössä, mutta kaukolainoja toimitetaan mahdollisuuksien mukaan myös muille tuomioistuimille.

Kirjastoon hankitaan kaikki hovioikeuden tarvitsema keskeinen kirjallisuus, mutta yhä suurempi osa kirjastotietokantaan luetteloidusta materiaalista on saatavissa joko pelkästään sähköisessä muodossa tai sekä paperisena että sähköisenä.

Oikeusministeriön hallinnonala sai uuden kirjastojärjestelmän Auroran käyttöönsä syksyllä 2024. Uuden kirjastojärjestelmän käyttöönotto oli viivästynyt usealla vuodela monien ongelmien johdosta, eikä se vielä toimi täysin toivotulla tavalla. Järjestelmää on kuitenkin luvattu kehittää edelleen siinä olevien puutteiden korjaamiseksi.

7.7 VIESTINTÄ

Hovioikeudella on viestintäsuunnitelma, joka sisältää viestinnän oikeudellisen perustan ja tavoitteet, asiakaspalvelun ja viestinnän käytännön toiminnan ja vastuuhenkilöt, ulkoisen ja sisäisen viestinnän toimintaperiaatteet sekä ajatukset viestinnän kehittämisestä.

Ulkoinen viestintä

Hovioikeuden kirjaamo on tiedottanut hovioikeudessa vireillä olevista asioista ja hovioikeuden antamista yksittäisistä ratkaisuista silloin, kun tiedotusvälineet ovat tietoja pyytäneet. Lisäksi mediatuomarit ja kansliapäällikkö kysyttäessä tiedottavat asioista.

Itä-Suomen hovioikeus on mukana mediatuomaritoiminnassa. Mediatuomaritoiminnan tarkoituksena on lisätä tuomioistuinten toiminnan läpinäkyvyyttä ja pyrkiä poistamaan tiedon puutteesta johtuvia epäselvyyksiä ja väärinkäsityksiä. Lisäksi tavoitteena on lisätä yleistä tietämystä tuomioistuinten toiminnasta ja yleisesti oikeuskäytännöistä sekä tarjota paremmat edellytykset oikeudenhoidosta käytävälle julkiselle keskustelulle.

Hovioikeuden kotisivut ovat tärkeä ulkoisen viestinnän kanava.

Hovioikeus julkaisi kertomusvuonna kahdeksan Finlex-ratkaisua ja viisi tiedotetta.

Sisäinen viestintä

Koko henkilökunnalle pidettiin noin kerran kuukaudessa henkilöstöinfoja, joissa kerrottiin ajankohtaisista asioista Skypen välityksellä. Eri henkilöstöryhmillä oli lisäksi omia yhteistyö- sekä keskustelutilaisuuksia.

Sisäisessä viestinnässä käytetään pääasiassa hovioikeuden omaa erillisintraa. Lisäksi viestinnässä käytetään tarvittaessa sähköpostia.

7.8 TYÖTERVEYSHUOLTO JA TYÖSUOJELU

Työterveyden toimintasuunnitelmassa tavoitteena on vaikuttava toiminta työn, työolojen, terveyden sekä työ- ja toimintakyvyn edistämiseksi. Toimintasuunnitelmassa on määritelty yhdessä tuomioistuineläinlaitoksen ja työterveyshuollon kanssa tarpeet, tavoitteet ja toimenpiteet Terve Työpaikka -mallin mukaisesti. Siinä työpaikan turvallisuus ja terveyttä tukevat työolot toimivat terveen työn perustana, hyvinvoiva ihminen kantaa vastuuta omasta terveydestään ja siihen saa tarvittaessa tukea. Olennaisena työhyvinvoinnin ja työkyvyn lähteenä on toimiva ja kannustava työyhteisö, jota tuetaan aktiivisella johtamisella työntekijöiden onnistumisen ja organisaation menestyksen mahdollistamiseksi. Työn terveysriskit pyritään tunnistamaan ja tunnistetut riskit hallitsemaan ja niitä ennaltaehkäisemään.

Työterveyden osalta toimintavuosi oli edellisvuoden tavoin hyvä. Erityisiä huolenaiheita ei esiintynyt ja henkilökunnan sairastavuus oli normaalilla tasolla.

Hovioikeuden työsuojeluhenkilöstö osallistui aktiivisesti alan koulutuksiin ja hovioikeuden työsuojelullisiin, ennaltaehkäiseviin toimiin toimintavuoden aikana yhteistyössä johtoryhmän kanssa.

Työfysioterapeutin palveluita käytettiin työterveyssovimuksen puitteissa ahkerasti ja työsilmläsejä hankittiin muutamia vuoden aikana. Työfysioterapeutin ja työterveyspsykologin palveluita käytettiin hovioikeudessa erityisesti ennaltaehkäisevän työsuojelun, työterveystoiminnan, kuntoutussuunnittelun sekä sujuvan hoitopolun ohjauksen tukena. Toiminnalla saavutettiin työssäjaksamista tukevia vaikutuksia. Erityisen hyviä kokemuksia oli työterveyspsykologin palveluista työssäjaksamisen ja ennaltaehkäisevän työsuojelun tukena.

Terveystarkastuksia tehtiin toimintasuunnitelman puitteissa. Työntekijän pyynnöstä selvitettiin tarvittaessa yhdessä työfysioterapeutin kanssa esimerkiksi työergonomiaan ja näyttöpäätetyöskentelyyn liittyviä olosuhteita. Lisäksi työterveyssovimukseen kuuluivat työhöntulotarkastukset vakituiseen tai vähintään yhden vuoden palvelussuhteeseen tuleville sekä vapaaehtoinen lopputarkastus vanhuuseläkkeelle siirryttäessä. Influenssarokotukset kuuluivat tänäkin vuonna työnantajan tarjoamiin työsuojelullisiin etuihin.

Svean hovioikeuden rappusilla

7.9 TYÖHYVINVOINTI JA VIRKISTYSTOIMINTA

Hovioikeuden henkilökunnalla on käytössä Epassi flex, joka sisältää liikunta- ja kulttuuriedun, hierontaedun ja työmatkaedun. Henkilökunnalla oli myös kuntosalin käyttämällisyyttä Kuopiossa hovioikeuden tiloissa ja keskiviikkoisin kokoonnuttiin yhteiseen keppijumppaan. Lisäksi keväällä ja syksyllä oli lentopallovuoro yhdessä Pohjois-Savon kärjäoikeuden ja Itä-Suomen syyttäjäalueen kanssa.

Itä-Suomen hovioikeuden virkamiesyhdistys ry:n tarkoituksena on edistää hyvää yhteis- ja lakimieshenkeä sekä ammattipätevyyttä hovioikeuden virkamiesten keskuudessa. Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys tekee esityksiä ja aloitteita sekä harjoittaa henkilöstön virkistystoimintaa.

Hovioikeus järjesti tyhyypäivän Sodan ja rauhan keskus Muistissa ja Päämajamuseossa Mikkelissä 22.2.2024.

Kesällä hovioikeudella oli jalkapallovuoro yhdessä kärjäoikeuden ja hallinto-oikeuden kanssa. Hovioikeus osallistui perinteiseen tuomioistuinten väliseen jalkapalloturnaukseen Tampereella 23.8.2024.

Virkamiesyhdistys kustansi osallistumisen Kuopion viinijuhlille, Kalpan play off -peleihin ja oli mukana järjestämässä hovioikeuden pikkujouluja. Lisäksi virkamiesyhdistys järjesti tutustumisvierailun Kuopion vankilaan.

Hovioikeus teki opinto- ja virkistysmatkan Tukholmaan, jossa vierailtiin Svean hovioikeudessa 26.9.2024 ja Tukholman kärjäoikeudessa 27.9.2024.

Hovioikeus järjesti lokakuussa yhdessä virkamiesyhdistyksen kanssa läksiäiskaronkan eläkkeelle siirtyneille hovioikeudenneuvoksille ja kansliahenkilökuntaan kuuluville.

7.10 KUNNIA- JA ANSIOMERKIT

Tasavallan presidentti myönsi itsenäisyyspäivänä hovioikeudenneuvos Lasse Tammiselle Suomen Valkoisen Ruusun I luokan ritarimerkin (SVR R I).

Presidentti Antti Savelalle tasavallan presidentti myönsi valtion virka-ansiomerkkin.

ITÄ-SUOMEN HOVIOIKEUS

Minna Canthin katu 64 A
70100 Kuopio
Puhelin 029 56 41400

ita-suomi.ho@oikeus.fi
<https://tuomioistuimet.fi/hovioikeudet/ita-suomenhovioikeus/fi>